

GENERAL MAYKL ERIK KURILLA O'ZBEKISTONGA TASHRIF BUYURDI

Amerika Qo'shma Shtatlari Qurolli Kuchlari Markaziy qo'mondonligining qo'mondoni general Maykl Erik Kurilla rahbarligidagi AQSh delegatsiyasi O'zbekiston Respublikasiga tashrif buyurdi.

3-sahifa▶▶

● Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqqan boshlagan ● 2022-yil 17-iyun, №24 (2983)

XALQ VA ARMIYA – BIR TAN-U BIR JON!

VATANPARVAR

www.mv-vatanparvar.uz IJTIMOY-SOVIYALIK HARBIY-VATANPARVARLIK GAZETASI

MARDLAR MAYDON TANLAMAYDI

Harbiy xizmatchilar qayerda bo'lmasin, suvdami, cho'ldami, tepalikdami, tog'-u toshdami, aholi yashash hududidami — hamma-hammasiga moslashib ketishiga qoyil qolmaslikning iloji yo'q.

4-5-sahifalar▶▶

YANGI UYLAR QUVONCH ULASHDI

Yoz faslining shunday tarovatli kunlarida poytaxtimizning Yashnobod tumanida joylashgan harbiy shaharchalardan birida harbiy xizmatchilarning oilalari uchun 4 ta 16 qavatli 320 ta xonadondan iborat uylar foydalanishga topshirildi.

7-sahifa▶▶

FAOL VA TASHABBUSKOR

10-sahifa▶▶

@ vatanparvar-bt@umail.uz

t.me/mv_vatanparvar_uz
t.me/mudofaa_press

facebook.com/UzArmiya

instagram.com/uzbekistanarmy

www.youtube.com/c/UzArmiya

Tahririyat
haqida
ma'lumot

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қ А Р О Р И ДАВЛАТ ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИГА ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ЖАРАЁНЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги ПФ-60-сон Фармони билан тасдиқланган 2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясини «Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили»да амалга оширишга оид Давлат дастурида белгиланган вазифаларни амалга ошириш мақсадида:

1. Шундай тартиб жорий этилсинки, унга кўра:

а) **2022/2023 ўқув йилидан бошлаб:** давлат олий таълим муассасаларида уларнинг имкониятларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврият таълим йўналишлари бўйича **масофавий таълим шакли жорий этилади;**

ўрта махсус ва профессионал таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг **давлат буюртмаси параметрлари** тасарруфида ушбу таълим муассасалари бўлган вазирлик ва идораларнинг таклифи асосида Молия вазирлиги билан келишилган ҳолда **Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланади;**

давлат олий таълим муассасалари магистратурасига қабул абитуриентнинг бакалаврият диплом бали ўртача кўрсаткичи ҳамда хорижий тилни билиш даражаси бўйича тегишли миллий ёки халқаро сертификат бали асосида, баллар кетма-кетлигига қатъий риоя қилган ҳолда амалга оширилади ҳамда кўшимча имтиҳон ўтказилмайди;

б) давлат олий таълим муассасалари магистратурасига қабул бир йилда икки марта – август ва январь ойларида ташкил этилади. Бунда:

август ойидаги қабул – навбатдаги ўқув йили учун тасдиқланган давлат гранти ва тўлов-контракт асосидаги ҳамда молиявий мустақиллик берилган олий таълим муассасаларининг кузатув кенгашлари томонидан тасдиқланган тўлов-контракт асосидаги қабул параметрларига мувофиқ;

январь ойидаги қабул – дастлабки қабул натижаларига кўра тўлмаган ўринлар ҳамда Давлат комиссияси томонидан тасдиқланган кўшимча тўлов-контракт асосидаги қабул параметрларига мувофиқ амалга оширилади;

в) давлат олий таълим муассасалари магистратурасига кўшимча қабул параметрлари асосида ўқишга қабул қилинган абитуриентларнинг тўлов-контракт суммаси бир талабга тўғри келадиган реал харажатлардан келиб чиқиб, олий таълим муассасаси томонидан мустақил белгиланади;

г) табақалаштирилган тўлов-контракт миқдори Давлат комиссияси томонидан белгиланган суммадан кам бўлмаган миқдорда олий таълим муассасалари томонидан мустақил белгиланади;

д) қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ олий таълим муассасаларига имтиҳонларсиз давлат гранти асосида ўқишга кириш бўйича имтиёзга эга бўлган шахслар умумий қабул параметрларидан ташқари кўшимча давлат гранти асосида ўқишга қабул қилинади;

е) давлат олий таълим муассасаларига бўйсунуви бўйича вазирлик ва идоралар билан келишилган ҳолда чет эл фуқаросини тўлов-контракт асосида ўқитиш қийматини тегишли таълим йўналиши ва мутахассислик учун Ўзбекистон Республикаси фуқароларига нисбатан белгиланган базавий тўлов-контракт миқдоридан кам бўлмаган миқдорда белгилаш ҳуқуқи берилди. Бунда чет эл фуқароси олий таълим муассасаси томонидан ўтказиладиган суҳбат натижасига кўра ўқишга қабул қилинади;

ж) **2023/2024 ўқув йилидан бошлаб:** давлат олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари **фақат давлат гранти** бўйича тасдиқланади;

давлат олий таълим муассасаларига (молиявий мустақиллик берилган олий таълим муассасалари бундан мустасно) **тўлов-контракт асосидаги қабул параметрлари** бўйсунуви бўйича тегишли вазирлик (идора) томонидан Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан келишилган ҳолда тасдиқланади ҳамда **ҳар йили 20 июнга қадар Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг расмий веб-сайтида эълон қилинади;**

олий таълим муассасалари бакалаврият таълим йўналишларига мос келувчи **имтиҳон фанлари мажмуаси** Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланади ҳамда имтиҳон синовлари бошланишидан камида 6 ой олдин эълон қилинади.

2. 2022/2023 ўқув йилидан бошлаб республикада фаолият юритаётган хорижий олий таълим ташкилотлари ва уларнинг филиаллари ҳамда нодавлат олий таълим ташкилотларида (кейинги ўринларда – республикада фаолият юритаётган хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотлари) **давлат гранти асосида кадрлар тайёрлаш бўйича 1 000 та ўрин** ажратиб борилсин. Белгилаб қўйилсинки:

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги давлат гранти асосида республикада фаолият юритаётган хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларида кадрлар тайёрлаш бўйича давлат буюртмаси ҳисобланади;

ҳар йили 1 июлга қадар мазкур давлат грантининг олий таълим ташкилотлари ва бакалаврият таълим йўналишлари бўйича тақсимоли Давлат комиссияси томонидан Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекциясининг таклифлари асосида тасдиқланади ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг расмий веб-сайтида эълон қилинади;

республикада фаолият юритаётган хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларига кириш имтиҳонлари якунлангач, бир ой муддатда баллар кетма-кетлигига риоя қилган ҳолда, энг юқори балл тўплаган ва давлат грантини олиш истагини билдирган талаба, тегишли олий таълим ташкилоти ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ўртасида уч томонлама шартнома тузилади. Бунда талабанинг ишлаб бериш мажбурияти давомийлиги таълим йўналиши хусусиятини ҳисобга олган ҳолда давлат буюртмаси томонидан белгиланади.

3. Хотин-қизларнинг олий таълим билан камровини ошириш орқали давлат ва жамиятдаги фаоллигини кучайтириш, гендер тенгликни таъминлаш бўйича амалга ошириладиган ислохотларни янада жадаллаштириш мақсадида шундай тизим жорий этилсинки, унга кўра:

а) Оила ва хотин-қизлар давлат кўмитасининг тавсияномасини олган, олий маълумотга эга бўлмаган хотин-қизлар учун 2022/2023 ўқув йилидан бошлаб бакалавриятнинг кундузги таълим шакли бўйича умумий белгиланган давлат гранти асосидаги қабул параметрларига кўшимча **2 000 та давлат гранти** ажратилади. Бунда:

тавсияномага эга бўлган хотин-қизлар учун давлат гранти асосида ажратиладиган қабул параметрларининг камида **50 фоизи аниқ ва табиий фанлар, техника ва тиббиёт** йўналишлари орасида тақсимланади;

ҳар йили 20 июлга қадар тавсияномага эга бўлган хотин-қизлар учун давлат гранти ўринларининг олий таълим муассасалари ва бакалаврият таълим йўналишлари бўйича тақсимоли Давлат комиссияси томонидан Оила ва хотин-қизлар давлат кўмитаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг таклифлари асосида тасдиқланади ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг расмий веб-сайтида эълон қилинади;

б) давлат бюджети маблағлари ҳисобидан куйидагилар қопланади:

2021/2022 ўқув йилида давлат олий таълим муассасалари магистратурасига талабалikka қабул қилиниб, тўлов-контракт асосида тахсил олаётган **хотин-қизларнинг 2022/2023 ўқув йили учун тўлов-контракт миқдори;**

2022/2023 ўқув йилидан бошлаб давлат олий таълим муассасалари магистратурасига ажратилган қабул параметрлари доирасида **базавий тўлов-контракт асосида талабалikka қабул қилинган хотин-қизларнинг тўлов-контракт миқдори.**

Вазирлар Маҳкамаси икки ой муддатда Оила ва хотин-қизлар давлат кўмитасининг тавсияномаси асосида хотин-қизларни бакалавриятга қабул қилиш ҳамда давлат олий таълим муассасаларининг магистратура босқичига тўлов-контракт асосида қабул қилинган хотин-қизларнинг тўлов-контракт суммасини Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қоплаб бериш тартибларини тасдиқласин.

4. Давлат олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш жараёнларини мувофиқлаштириш бўйича **давлат комиссияси** (матн бўйича – Давлат комиссияси) ташкил этилсин ва унинг таркиби 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Давлат комиссиясига куйидаги ваколатлар берилсин:

зарурат бўлганда, олий таълим муассасаларининг моддий-техника базаси, профессор-ўқитувчилари таркиби ва

ўқув-методик таъминотидан келиб чиқиб, янги бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларини киритиш ҳамда ташкил этиладиган янги давлат олий таълим муассасалари қабул параметрларини белгилаш учун давлат буюртмаси параметрларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш;

давлат олий таълим муассасаларининг бакалаврият ва магистратурасига тегишли тармоқлар ва худудлар бўйича мақсадли қабул параметрларини белгилаш, шунингдек, давлат буюртмаси параметрларининг таълим тиллари бўйича тақсимолини тасдиқлаш;

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда тизимида олий таълим муассасалари бўлган вазирлик ва идораларнинг таклифлари асосида олий таълим муассасаларининг (молиявий мустақиллик берилган олий таълим муассасалари бундан мустасно) бакалаврият таълим йўналишлари бўйича базавий тўлов-контракт қийматидан келиб чиқиб, табақалаштирилган тўлов-контракт минимал миқдорининг ягона кўрсаткичларини белгилаш.

5. Олий маълумотли кадрларни тайёрлашга оид давлат буюртмасини шакллантириш бўйича куйидаги тартиб жорий этилсин:

Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги доимий асосда республика худудлари доирасида давлат органлари, иқтисодиётнинг реал тармоқлари ва соҳаларида таълим йўналишлари, мутахассисликлар ва аниқ касблар бўйича олий маълумотли кадрларга бўлган талабни ўрганади ҳамда кейинги тўрт йилга мўлжалланган прогнозни шакллантириб боради;

ҳар йили 1 апрелга қадар Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ҳар бир давлат олий таълим муассасаси бўйича таълим йўналишлари ва мутахассисликлар кесимида давлат гранти асосидаги давлат буюртмаси параметрлари лойиҳасини шакллантиради ҳамда кўриб чиқиш учун Давлат комиссиясига тақдим этади;

ҳар йили 1 майга қадар Давлат комиссияси давлат олий таълим муассасаларининг бакалаврият ва магистратурасига қабул қилиш бўйича давлат гранти асосидаги давлат буюртмаси параметрларини шакллантиради ҳамда тасдиқлаш учун Ўзбекистон Республикаси Президентига киритади.

6. Давлат олий таълим муассасаларига қабул жараёнида абитуриентларни онлайн рўйхатдан ўтказиш Ягона интерактив давлат хизматлари портали ва Давлат тест марказининг расмий веб-сайти орқали ҳар йили 20 июндан 20 июлга қадар (20 июль куни ҳам), чет тили фанидан касбий (ижодий) имтиҳон ўтказиладиган бакалаврият таълим йўналишлари бўйича эса 10 июлга қадар (10 июль куни ҳам) амалга оширилади.

Бунда абитуриентларга: тест синови топшириладиган фанлар мажмуаси ва кетма-кетлиги бир хил бўлган бештагача бакалаврият таълим йўналишларини ҳамда бир вақтнинг ўзида барча таълим шакллари таллаш ҳуқуқи берилди; рўйхатдан ўтиш жараёнида танланган бакалаврият таълим йўналишлари устуворлигига қараб дастлаб давлат гранти, кейинчалик тўлов-контракт асосида танловда иштирок этиш имконияти берилди.

7. Талабалар ўқишини давлат олий таълим муассасаларига кўчириш бўйича куйидаги тартиб жорий этилсин:

а) хорижий мамлакатларда фаолият юритаётган (жумладан, халқаро тан олинган рейтингларда биринчи 1 000 та ўриндан бирини эгаллаган) олий таълим ташкилотларидан давлат олий таълим муассасаларининг мос ва турдош таълим йўналишларига кўчиришда:

талабадан алоҳида иқтидор талаб этиладиган таълим йўналишлари бўйича касбий (ижодий) имтиҳонлар, бошқа таълим йўналишлари бўйича тест синовлари ўтказилади. Бунда касбий (ижодий) имтиҳонлар тегишли олий таълим муассасаси томонидан, тест синовлари Давлат тест маркази томонидан ўтказилади;

тест синовлари ва касбий (ижодий) имтиҳонлар бўйича ўтиш баллари ҳар йили 15 июлга қадар Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда тизимида олий таълим муассасалари бўлган вазирлик ва идоралар томонидан белгиланади ҳамда Давлат тест марказининг расмий веб-сайтида эълон қилинади;

ўтиш балидан паст балл тўплаган талабалар бакалавриятга қабул қилишдаги тартибга мувофиқ табақалаштирилган тўлов-контракт асосида ўқишга қабул қилинади;

тест синовлари ва касбий (ижодий) имтиҳонлар натижалари Давлат тест маркази ҳамда тегишли олий таълим муассасасининг расмий веб-сайтларида эълон қилинади;

б) хорижий мамлакатларда фаолият юритаётган олий таълим ташкилотларидан давлат олий таълим муассасаларининг мос ва турдош бўлмаган таълим йўналишларига кўчиришга рухсат этилмайди;

в) давлат олий таълим муассасаларининг биридан бошқасига талабалар ўқишини кўчиришга фақатгина куйидаги ҳолатларда рухсат берилди:

талаба оила куриши муносабати билан турмуш ўртоғи доимий яшайдиган худуддаги олий таълим муассасасига ўқишини кўчириш учун мурожаат қилганда;

давлат органларининг ходимлари иш жойи ўзгарган тақдирда унинг турмуш ўртоғи ёки вояга етмаган фарзанди ўқишини кўчириш учун мурожаат қилганда, тегишли вазирлик (идора) раҳбарининг тавсияси асосида;

г) талабалар ўқишини **республикада фаолият юритаётган хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларидан:**

давлат олий таълим муассасаларининг мос ва турдош таълим йўналишларига кўчириш мазкур банднинг «а» кичик бандида назарда тутилган тартибда;

давлат олий таълим муассасаларининг мос ва турдош бўлмаган таълим йўналишларига кўчириш ўрнатилган тартибда, тегишли бакалаврият таълим йўналиши учун белгиланган табақалаштирилган тўлов-контрактнинг минимал миқдорига тенг бўлган бир марталик тўлов асосида амалга оширилади;

д) спорт мусобақалари ғолиби сифатида имтиёз билан олий таълим муассасаларига давлат гранти асосида ўқишга қабул қилинган ҳамда кундузги таълим шаклида тахсил олаётган талабаларнинг ўқишини уларнинг аризаларига мувофиқ, сиртки таълим шаклидаги мос ва турдош таълим йўналишига (сиртки таълим шакли мавжуд бўлган тақдирда) давлат гранти асосида кўчиришга рухсат берилди.

8. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари давлат олий таълим муассасаларига кириш тест синовларини хавфсизлик талабларига тўлиқ амал қилган ҳолда юқори савияда ташкил этишга шахсан масъул этиб белгилансин.

9. Белгилансинки:

давлат олий таълим муассасаларига давлат буюртмаси параметрлари доирасида грант асосида бакалаврият ва магистратурага ўқишга қабул қилинган шахсларни ўқитиш харажатлари Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади;

республикада фаолият юритаётган хорижий ва нодавлат олий таълим ташкилотларида кадрлар тайёрлаш учун ажратилган давлат гранти Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг буюртмасига кўра 2022 йилда Молия вазирлиги томонидан кўшимча равишда молиялаштирилади, 2023 йилдан бошлаб Давлат бюджети параметрларида назарда тутилади.

10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ва Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига 2-иловага мувофиқ, ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг баъзи қарорлари 3-иловага мувофиқ, ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

12. Мазкур қарорнинг ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб олий ва ўрта махсус таълим вазири А.Х. Тошқулов ҳамда Давлат тест маркази директори М.М. Каримов белгилансин.

Ушбу қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси А.А. Абдувахитов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2022 йил 15 июнь

(ЎЗА)

Xalqaro hamkorlik

АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ МАРКАЗИЙ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ ҚЎМОНДОНИ ГЕНЕРАЛ МАЙКЛ ЭРИК КУРИЛЛА РАҲБАРЛИГИДАГИ АҚШ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИГА ТАШРИФ БУЮРДИ.

ГЕНЕРАЛ МАЙКЛ ЭРИК КУРИЛЛА

ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФ БУЮРДИ

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги марказий аппаратида генерал Майкл Эрик Курилла раҳбарлигидаги АҚШ ҳарбий делегацияси мудофаа вазири генерал-лейтенант Баҳодир Қурбонов томонидан қабул қилинди.

Қабул давомида ҳар икки томон Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги муносабатлар тенглик, ишонч ва ҳурмат, ўзаро манфаатларни инобатга олиш каби принциплар асосида ривожланаётгани, стратегик шериклик даражасига етганлиги, тинчлик ва барқарорликка таҳдид ҳисобланган экстремизм, диний радикализм, халқаро терроризм ҳамда бошқа трансмиллий хавфларга қарши курашишда АҚШ билан мақсадлар бир эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Шунингдек, икки давлат Мудофаа вазирликлари ўртасидаги ҳамкорлик ҳолати ва истиқболлари, жумладан, ҳарбий ва ҳарбий-техник соҳаларда ва Марказий Осиё минтақасида хавфсизликни таъминлашга қаратилган икки томонлама ҳамкорлик муносабатлари ҳамда дўстона муносабатларнинг муҳим жиҳатлари муҳокама қилинди.

**Мудофаа вазирлиги
Ахборот ва оммавий
коммуникациялар
департаменти**

О'quv-uslubiy mashg'ulot

МАРДЛАР МАЙДОН

- Уйингнинг олди-да, кериласан!
- Нима қипти уйимнинг олди бўлса?

Хоҳласанг, сенинг уйинг олдига боришимиз мумкин. Гапнинг қисқаси, сувдами, ердами, тепаликдами, қаерда десанг, фарқи йўқ, уришавераман!..

Бундан бир неча йиллар аввал кўча бошида икки нафар болакайнинг ўзаро жанжаллашиб қолганига гувоҳ бўлгандим ва улар ўртасидаги «орани очиқ қилиш» шу тарзда яқун топганди. Ўзи шундай ҳам қўрққанидан «Уйингнинг олди-да, кериласан!» деган болакай рақибининг жавобидан кейин дами баттар ичига тушиб кетганди. Воқеани кузатиб турган катталар иккинчи боланинг жасоратига қойил қолиб, «Бу бола келажакда оиласини, маҳалласини, Ватанини ҳимоя қиладиган жасур йигит бўлиб улғаяди», дейишганди...

Ҳақиқатан ҳам ўша болакай ордан йиллар ўтиб, катталар айтгандек, мард ва жасур йигит бўлиб улғайди. Ҳозирда у Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги ҳарбий қисмлардан бирида хизмат қилиб келмоқда. Ҳали ҳам ёшлигидагидай шашти баланд. Ўзаро суҳбатларимизнинг бирида: «Ватаним тинчлиги йўлида ширин жонимдан ҳам кечишга тайёрман. Чунки Ватаним – бу менинг ота-онам, оилам, яқиндан билган ва билмаган юртдошларим. Киндик қоним тўкилган замин», деб айтганди. Келинг, ўша боланинг исми Жасур, Азамат, Ботир ёки Қаҳрамон бўлақолсин. Унинг шахсига қизиқаётганлар эса ўзи хоҳлаган исмда атайверсин. Нега дейсизми?..

Сурхондарё вилоятида жойлашган ҳарбий қисмлардан бирида жанговар тайёргарлик бўйича ўтказилган ўқув-услубий машғулотларни кузатиш жараёнида юқоридаги воқеа ёдимга тушди. Машғулотда қатнашган ҳарбий хизматчилар бир вақтнинг ўзида тоғли, дала, шаҳар ва чўл шароитидаги аҳоли яшаш ҳудудларида шартли душмани йўқ қилиш бўйича топшириқларни бажардилар. Учувчисиз учиш аппаратида олин-

ган разведка маълумотларига кўра, шартли душман жойлашган ҳудудга авиация ва артиллерия зарбаси берилди. Мерганлар ва жанговар машиналар кўмагидаги тозалаш гуруҳлари хужум қилинган ҳудудда ўзларига тегишли ишларни охирига етказишди.

Ўқув-услубий машғулотни барча ҳарбий қисмлардан келган взвод ҳамда батальон командирлари кузатиб борди. Жараёнлардаги ҳаракатлар бўйича ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдиришди. Машғулот ўқув-услубий жиҳатдан бир неча янги ҳаракатларни ўз ичига қамраб олганлиги билан ажралиб турди. Ҳаво ҳароратининг юқорилиги ҳарбий хизматчиларнинг ўз олдларига қўйган вазифани бажаришга халақит бермади. Командирлар томонидан қўйилган ҳар бир топшириқ профессионал тарзда бажарилди.

Мардлар майдон танламайди. Ҳарбий хизматчилар қаерда бўлмасин, сувдами, чўлдами, тепаликдами, тоғу тошдами, аҳоли яшаш ҳудуддами – ҳамма-ҳаммасига мослашиб кетишига қойил қолмаслиқнинг иложи йўқ. Амалга оширилган ҳаракатлар эса худди профессионал киноактёрлар

ТАНЛАМАЙДИ

иштирокидаги сюжетлар сингари бирин-кетин кўз олдингиздан ўтаверади. Ушбу сюжетлардаги қаҳрамонларнинг роли кинодагидан фарқли равишда даражаларга бўлинмайди. Уларнинг ҳаммаси бош қаҳрамон ролида ҳаракат қилади. Ватан ҳимоячиси ролида!

Майор Одилжон АБИДЖАНОВ:

– Бугунги машғулотни ўқув-услубий кўринишда ташкиллаштиришдан асосий мақсад – ортирилган тажриба ва кўникмаларни жанговар бўлинмаларда такомиллаштириб боришдан иборат. Бу борада бир неча янгича услублардан фойдаландик. Жараёнда қатнашган шахсий таркиб кичик гуруҳларга бўлинган ҳолда яқин масофада жанг олиб бориш режаси бўйича ҳаракат қилди. Бажарилган ҳар бир ҳаракат чуқур таҳлил қилиниб, командирларнинг таклиф ва мулоҳазалари ўрганилди...

Кичик сержант Одилжон НАЗАРҚУЛОВ:

– Интервью бераманми? Нима янгилик айтсам экан, деб ўйлаиб қоламман. Чунки сафдошларимиз билан биргаликда Ватан олдидаги одатдаги бурчимизни бажаряпмиз-да. Бугунги

машғулотга тўхталадиган бўлсам, кундалик вазифаларимиздан бирини амалга оширдик. Тўғриси айтсам, машғулот якунида ҳаракатларимизни кузатиб турган командирлар чапак чалиб олқишлаганидан ғурурландим. Камтарона меҳнатимиз бу тарзда муносиб рағбатлантирилишини кутмагандим...

Ҳар сафар ҳарбий хизматчилар иштирокидаги ўқув-жанговар машғулотларни кузатар

эканмиз, Жасур, Азамат, Ботир ёки Қаҳрамонлар кўз олдимизда гавдаланаверади. Улар учун машғулотларнинг қаерда, қандай муҳит, ҳудуд ёки об-ҳаво шароитида ўтказилишининг фарқи йўқ. Худди одатдагидек бажараверишади. Бундан ташқари, кўзларида ўт чақнаб турадиган бу йигитлардан жараёнларни қайта-қайта такрорлаб беришини сўрайверинг. Асло рад қилишмайди.

Асрор РЎЗИБОЕВ,
«Vatanparvar»

Inson qadri uchun

МУРОЖААТЛАР

АТРОФЛИЧА ЎРГАНИЛДИ

ИНСОНЛАРНИНГ ДАРДУ ТАШВИШИНИ ХАЛ ҚИЛИШ ОДАМИЙЛИКНИНГ ЭНГ ОЛИЙ МЕЗОНИДИР. БУГУН МАМЛАКАТИМИЗДА ХАЛҚИМИЗНИНГ ХАЁТИЙ ЭХТИЁЖЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШ, УЛАРНИНГ ЭРКИНЛИКЛАРИ ВА ҚОНУНИЙ МАНФААТЛАРИНИ ТўЛАҚОНЛИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ, ТАЛАБ ВА ТАКЛИФЛАРИНИ ЎРГАНИШ БОРАСИДА АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ЗАЛВОРЛИ ИШЛАР АЙНАН ШУ ХАЁТБАХШ ҒОЯГА АСОСЛАНГАН. ФУҚАРОЛАР МУРОЖААТЛАРИ БИЛАН ИШЛАШ ТИЗИМИНИНГ СИФАТ ЖИХАТДАН ЯНГИ БОСҚИЧГА КўТАРИЛГАНИ ЭСА ЮРТИМИЗДА ИНСОН МАНФААТЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШ йўлида қилинаётган ишлар САМАРАДОРЛИГИГА АСОС бўлмоқда. ЖУМЛАДАН, БУГУНГИ КУНДА МУДОФАА ВАЗИРЛИГИ ТИЗИМИДА ҲАМ ИНСОНЛАР ТАҚДИРИ, ТУРМУШ ТАРЗИ, МУАММОСИНИ АКС ЭТТИРУВЧИ МУРОЖААТЛАРНИНГ БАРИ АДОЛАТЛИ КўРИБ ЧИҚИЛМОҚДА.

III darajali serjant Olim BERDIYEV

Мудофаа вазирлиги қабулхонасида вазир ўринбосари полковник Ҳамдам Қаршиев томонидан ўтказилган қабул жараёни умид илинжида шу даргоҳга қадам ранжида қилган юзлаб фуқаролар қалбига қувонч шуълаларини улашди. Вазирликнинг тегишли бош бошқарма ва бошқарма масъул ходимлари иштирокида ўтказилган қабул ортиқча расмийликсиз, очиқ ва самимий мулоқот тарзида ўтди. Мурожаатчиларнинг ўзларини қийнаб келаётган муаммони эмин-эркин баён

қилишлари учун имконият берилди. Муаммолар чуқур ўрганилиб, таҳлил қилинди. Имкон даражасида жойида ҳал қилинди, зарур ҳолларда ҳуқуқий ёрдам кўрсатилди. Мухими, ҳеч бир мурожаат эътиборсиз қолдирилмади.

– Фарзандларимиз – умидимиз, ишончимиз, ҳаётимиз қувончлари. Ҳеч бир ота-она йўқки, фарзанди товонига бир тикан кирса, андуҳ чекмайдиган. Мен ҳам фарзандларимни соғ-саломат вояга етказсам дейман. Аммо, мана, уч йилдирки, ўғлим

Мухаммадризо аллергик касалликдан азоб чекмоқда, – дейди подполковник Рауф Мадумаров. – Кўп шифокорларга кўрсатдик. Аммо аввалига фақат мавсумда қўзғайдиган касаллик энди тез-тез қайталаняпти. Яқинда шифокор кўригига борганимизда, у: «Ўғлингизга бу ҳудуднинг иқлими тўғри келмаяпти. Иложи бўлса, яшаш жойингизни ўзгартиринг», деб маслаҳат берди. Бугунги қабулга шу мақсадда келдим. Ҳозирда Сурхондарё вилоятининг Термиз шаҳрида хизмат қиламан. Мен учун фарзандимнинг саломатлиги ҳам муҳим. У эндигина 8 ёшга тўлди. Унинг соғайиб кетишини истайман. Қабул давомида шу ҳақда айтдим. Асосийси, муаммом ижобий ҳал бўлди. Бундан жудаям хурсандман.

Қабулга келган сержант Фарҳод Қобилоннинг турмуш ўртоғи Меҳринисо Маҳмудова эса уй-жой масаласи бўйича мурожаат қилди.

– Ўзимиз самарқандликмиз, шунинг учун ўша ердан уй олмақчимиз, – дейди суҳбатдошимиз. – Қабул жараёнида мутасаддилар уй-жой олиш тартиб-қоидасини тушунтиришди. Ҳуқуқий маслаҳат беришди. Турмуш ўртоғимнинг уй олиш навбати келса, ҳеч бир тўсиқ ва қийинчиликсиз уй олар эканмиз. Мендан қимматли вақтини аямаган Мудофаа вазирлиги раҳбариятидан миннатдорман.

Мудофаа вазири ўринбосари қабулига келган истеъфодаги тиббий хизмат полковниги Сафарали Беков Ёзувчилар уюшмаси аъзоси. Унинг шу вақтгача «Бегона», «Чўққига йўл», «Бўса», «Ота» ва «Бегоналик» номли китоблари нашрдан чиққан. Ижодкор айна вақтда «Армия – давлат таянчи» номли публицистик китоби устида ишламоқда.

– Кўп йиллик хизмат фаолиятимда кўрган-кечирганларим маҳсули бўлган ушбу китобни нашр қилиш учун амалий ёрдам сўраб келдим, – дейди у. – Қўлёзма билан таништирдим. Камчиликлар айtilди. Уларни бартараф қилганимдан сўнг нашрга тайёрлашим мумкинлиги ҳақида айтишди. Ижодкор учун бундан ортиқ бахт бўлмаса керак.

Шу куни қабул жараёнида турли йўналишдаги 50 га яқин мурожаат тегишли тартибда мутасаддиларга йўналтирилди ва натижаси назоратга олинди.

Майор
Гулнора ҲОЖИМУРОВА

Sayyor qabul

ЁШЛАР «ЮК»И ЕРДА ҚОЛМАЙДИ

ОҚҚўРҒОН ТУМАНИДАГИ 8-УМУМТАЪЛИМ МАКТАБИДА ЎТКАЗИЛГАН «РАҲБАР ВА ЁШЛАР» УЧРАШУВИ САЙЁР ҚАБУЛ ТАРЗИДА ЎТДИ. УНДА ТАДБИР ИШТИРОКЧИЛАРИ ТОШКЕНТ ҲАРБИЙ ОКРУГИ ҚўШИНЛАРИ ҚўМОНДОНИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ПОЛКОВНИК Б. ЎРОЛБОВ, ТУМАНДАГИ ТўРТА СЕКТОР РАҲБАРЛАРИНИНГ ЎРИНБОСАРИГА ЎЗ ТАКЛИФ, ТАШАББУС ВА МУАММОЛАРИ БИЛАН ЮЗЛАНДИ.

Муаллиф суратга олган

– Туманимиздаги 15-мактабнинг спорт зали йўқ, – дейди Қўштамғали маҳалласининг ёшлар етакчиси Отабек Абдусаматов. – Шу боис мактаб йўқувчилари қишин-ёзин усти очиқ

спорт майдончасида шуғулланади. Аммо икки смена дарсларидан сўнг бу ерга қоронғи тушгач, машғулот олиб бориш имконсиз. Ушбу спорт майдончасига тўнги ёритиш чироқлари,

симёғочлар ўрнатилса, ёшларнинг кўпроқ вақти жисмоний машғулотлар билан банд бўлади. Кузатув камералари билан жиҳозланса, хавфсизлиги ҳам таъминланган бўлар эди.

Сайёр қабулда Элтамғали маҳалласининг ёшлар етакчиси Мурод Мингбоевнинг мурожаати ҳам спорт майдончаси билан боғлиқ. У маҳалла ҳудудидаги фаолияти тугатилган Оққўрғон ижтимоий-иқтисодиёт ва хизмат кўрсатиш касб-ҳунар коллежининг спорт залидан маҳалла ёшлари фойдаланиши учун рухсат берилмаётганини баён қилди. Ҳозирги вақтда Тошкент давлат педагогика университети балансига ўтказилган бино анчадан бери бўш турганини

қайд этди. Ҳар икки мурожаат ижроси туман ҳокимининг биринчи ўринбосари назоратига олинди.

Очиқ мулоқот тарзида ўтган тадбирда «Ёшлар дафтари» рўйхатида турган йигит-қизларнинг мурожаатларини ҳал этиш, муаммоларига ижобий ечим топиш масалаларига жиддий эътибор қаратилди. Учрашувда берилган элликка яқин саволга мутасаддилар томонидан батафсил жавоб қайтарилди. Боқувчисини йўқотган, ижтимоий кўмакка муҳтож, уюлмаган ёшларни ўз қизиқиши, қобилияти ва малакасида келиб чиқиб, меҳнат бозорига талабгир касб-ҳунарларга йўналтириш ҳамда иш билан бандлигини таъминлаш бўйича вилоят мудофаа ишлари бошқармаси, Ёшлар ишлари агентлиги туман бўлими, Ёшлар иттифоқининг туман кенгаши, туман мудофаа ишлари, халқ таълими бўлимлари ва бошқа ташкилотлар мутасаддилари ўз олдига тегишли вазифаларни белгилаб олдилар.

Лейтенант
Дилшод РЎЗИҚУЛОВ,
«Vatanparvar»

Ijtimoiy himoya

III darajali serjant Olim BERDIYEV

ЯНГИ УЙЛАР ҚУВОНЧ УЛАШДИ

Ўтган йиллар давомида ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оилалари турмуш даражасини мустаҳкамлаш борасида қатор ижтимоий ҳимоясини амалга оширилганга гувоҳимиз. Ҳарбий ишлар амалга қиёфаси ўзгарди, ҳарбий ижтимоий шаҳарчалар ва ёруғ ётоқхоналар бунёд қилинди. Шунингдек, ҳар йили юртимизнинг қисмларида шинам ва ёруғ ётоқхоналар учун турли ҳудудларида ҳарбий хизматчиларнинг топширилаётгани бу борадаги ислохотларнинг энг аълосидир.

Ниҳоят, барча интиқ бўлиб кутган онлар келди: янги уйларнинг калитлари ўз эгаларига тантанали тарзда топширилди. Рамзий тасма қирқилди. Меҳмонлар янги хонадонларга эга бўлган ҳарбий хизматчилар уйларига кириб, уларга оилавий бахт тилади ва замонавий лойиҳалар асосида қурилган, ташқи кўринишининг ўзиёқ инсонни ўзига жалб қиладиган, энг муҳими, кенг ва ёруғ хонадонлар қалбларда ҳавас учкунини уйғотадиган икки ва уч хонадан иборат бўлган бу уйларда ҳарбий хизматчиларнинг фаровон турмуш кечирishi учун барча қулайликлар яратилганини эътироф этишди.

– Бугун хурсандчилигимнинг чеки йўқ, – дейди подполковник Азизбек Собировнинг турмуш ўртоғи Камола Собирова. – Ўтган йиллар давомида республикамизнинг бир қанча вилоятларида, турли шароитларда истиқомат қилдик. Мана, ниҳоят, турмуш ўртоғимнинг Ватан олдидаги камтарона хизматлари инобатга олиниб, ниҳоят, биз ҳам уйли бўлдик. Худди орзумиздаги уй: чиройли, кенг, ёруғ. Шодлигим ичимга сиймай кетяпти. Ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига кўрсатилаётган бундай эътибор ва ғамхўрлик учун ҳукуратимиздан миннатдоримиз.

Ҳа, янги уй соҳиб ва соҳибаларига айланганларнинг қувончи чексиз. Айниқса, болажонлар янада шод-хуррам. Бундай хурсандчиликни кўриб, кўнглингизда ажиб ҳислар жўш уради. Ишончимиз комилки, бугун ўз уйларига эга бўлган ҳарбий хизматчиларимиз бундай эътибор ва ғамхўрликдан янада руҳланиб, шижоат-ла хизматларини давом эттиришади. Бу хонадонларда ўсиб-улғаяётган ёш авлод эса, келажакда юртимизнинг янада обод бўлиши, гуллаб-яшнашига, унинг равнақиға муносиб ҳисса қўшадиган комил инсонлар бўлиб шаклланишади.

Майор Г. ҲОЖИМУРОВОВА

Hamkorlik

МЕМОРАНДУМ
ИМЗОЛАНДИ

МУДОФАА ВАЗИРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲРИДА
ЖОЙЛАШГАН ҲАРБИЙ ҚИСМЛАРНИНГ БИРИДА
ҚҲМОНДОНЛИК ВА ЎЗБЕКИСТОН МУДОФААСИГА
ҚҲМАКЛАШУВЧИ «ВАТАНПАРВАР» ТАШКИЛОТИ
РЕСПУБЛИКА ТЕХНИК ВА АМАЛИЙ СПОРТ ТУРЛАРИ
МАРКАЗИ ЎРТАСИДА ҲАМКОРЛИК МЕМОРАНДУМИ
ИМЗОЛАНДИ.

Томонлар норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга таянган ҳолда, ўз меъёрий ҳужжатларида белгиланган мақсад ва вазифаларини изчил амалга ошири-

лишини таъминлаш борасида ўзаро ҳамкорликни ривожлантиришни ҳисобга олиб, аниқ ва манзилли вазифалар тўғрисида келишиб олдилар.

Ҳарбий хизматчиларни Ватанга садоқат ва юксак ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ёшларни

«Ватанпарвар» ташкилотининг ўқув курсларида меҳнат бозорининг талаби юқори бўлган техник касбларга ўқитиш орқали уларни касбга тайёрлаш, ҳаётда ўз ўрнини топишига қўмаклашиш ҳамда контракт бўйича ҳарбий хизматчиларни хизмат заруратидан келиб чиқиб, автотранспорт воситаларини бошқариш, уларнинг фарзандларини спортнинг техник ва амалий турлари бўйича бепул секция ва тўғарақларда шуғулланишлари ўзаро ҳамкорликнинг асосий мақсади эканлиги айтиб ўтилди.

Kelajagimiz egalari

УЛКАН
ИМКОНИАТЛАР
ОМИЛИ

МУДОФАА ВАЗИРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲРИДА
ЖОЙЛАШГАН ҲАРБИЙ ҚИСМЛАРНИНГ БИРИДА
ҲАМКОРЛИКДАГИ ДАВЛАТ ВА ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИ
БИЛАН БИРГАЛИКДА «БЕШТА МУҲИМ ТАШАББУС
– УЛКАН ИМКОНИАТЛАР ОМИЛИ» МАВЗУСИДА
ЮНУСОБОД ТУМАНИДА ИСТИҚОМАТ ҚИЛУВЧИ
МАҲАЛЛА ЁШЛАРИ ИШТИРОКИДА МАЪНАВИЙ-
МАЪРИФИЙ ҲАМДА СПОРТ ТАДБИРЛАРИ ЎТКАЗИЛДИ.

Даставвал ўқувчи-ёшлар ҳарбий хизматчилар билан биргаликда қўмондонлик саф майдонида қад ростлашди. Тадбирда сўз олганлар бугунги кунда ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг бандлигини таъминлаш борасида амалга оширилаётган кенг қўламли ислоҳотлар ҳамда мамлакатимизда ёшларга берилаётган улкан имтиёз ва имкониятлар ҳақида гапиришди.

Шундан сўнг, тадбир иштирокчилари, қўмондонлик ҳудудида замо-

навий тарғибот воситалари асосида барпо этилган «Ёшлар хиёбони», «Адиблар боғи», «Ҳарбий тарих музейи» каби маънавий масканлар ва амалий ўқ отиш синфи, спорт майдончаси объектлари билан танишиб, замонавий қурол-аслаҳа ва техникаларни томоша қилишди.

Бешта муҳим ташаббус доирасида ташкил этилган китобхонлик, санъат, спорт турлари фаолиятдан иборат тўғарақлар эртаминг эгаларида катта қизиқиш уйғотди.

Ijtimoiy himoya

БАНДЛИКНИ
ТАЪМИНЛАШ
ЙЎЛИДА

МУДОФАА ВАЗИРЛИГИ ҚЎШИНЛАРИДА ҲАРБИЙ
ХИЗМАТЧИЛАР ОИЛА АЪЗОЛАРИНИНГ БАНДЛИГИНИ
ТАЪМИНЛАШ, УЛАРГА ИЖТИМОИЙ ҚЎМАК БЕРИШ
ҲАМДА ЎЗ КАСБИ БЎЙИЧА МАЛАКАЛАРИНИ ОШИРИШ
МАҚСАДИДА КЕНГ ҚЎЛАМЛИ ИСЛОҲОТЛАР АМАЛГА
ОШИРИЛМОҚДА.

Бекобод шаҳрида истиқомат қилувчи ҳарбий хизматчиларнинг оилаларини иш билан таъминлаш, уларни касб-ҳунарга ўқитиш ва соҳанинг турли тармоқларига йўналтириш мақсадида «Хотин-қизлар тадбиркорлик ўқув маркази»да таҳсил олиб, ўқув курсини тамомлаган бир гуруҳ ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзоларига сертификатлар тантанали равишда топширилди.

Мазкур ўқув марказида ҳарбий хизматчиларнинг 40 нафар

турмуш ўртоғи «Тикувчилик», «Ҳисобчилик», «Пазандачилик», «Компьютер саводхонлиги» ва «Уй ҳамшираси» йўналишлари бўйича касб-ҳунар ўрганишди.

Битирув маросимида сўз олганлар хотин-қизлар бандлигини таъминлаш, уларни касб-ҳунарга ўргатиш ва бошқа масалалар юзасидан олиб борилаётган ислоҳотлар ва қонунчиликка киритилган сўнгги ўзгаришлар тўғрисида маълумотлар бериб ўтишди.

E'zoz

МЕҲР-МУРУВВАТ ВА САХОВАТ – ИНСОН ЗИЙНАТИ

АЗАЛ-АЗАЛДАН ХАЛҚИМИЗ МЕҲР-ОҚИБАТ, МУРУВВАТ, САХОВАТ ВА ТАНТИЛИК КАБИ ИНСОНИЙ ФАЗИЛАТЛАРНИ УЛУҒЛАБ КЕЛГАН. ҚўНИ-ҚўШНИЧИЛИК, ҚАРИНДОШЛАР ЎРТАСИДА БИРДАМЛИК, ҚОЛАВЕРСА, МУҲТОЖЛАР ҲОЛИДАН ХАБАР ОЛИШ, САХОВАТПЕШАЛИК ҚАДРИЯТЛАРИ ХАЛҚИМИЗНИНГ БИР-БИРИГА БЎЛГАН ҲУРМАТ ВА САМИМИЙЛИГИНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАЙДИ.

Юртимиз бўйлаб нишонланаётган «Ёшлар ойлиги» доирасида Мудофаа вазирлиги қўшинларида ана шундай эзгу аъноларимизни давом эттириш мақсадида, нурунийлар оромгоҳида хордиқ чиқараётган меҳнат фахрийлари ҳамда эҳтиёжманд ва эътиборга муҳтож фуқаролар ҳолидан хабар олинди. Уларнинг соҳанинг турли тармоқларида олиб борган кўп йиллик фидокорона меҳнатлари яна бир бор эъзозланди, ҳурмат ва эътибор кўрсатилди.

– Ҳарбий хизматчилар нафақат турли байрамлар арафасида, балки мунтазам равишда ҳолимиздан хабар олиб туришади. Ҳар гал улар билан суҳбатлашганимда ёшларга хос ғайрат ва шижоатга тўламан, – дейди Ҳожимурод бобо Бектошев.

Тадбир давомида сўз олганлар юртимизда инсон, унинг кадр-қиммати, шаъни олий қадрият эканлиги, уларнинг ҳақ-ҳуқуқлари конституция ва қонунлар билан мустаҳкамлаб қўйилганлиги, халқимизнинг миллий урф-одатлари, инсонпарварлиги, меҳрибон ва ҳамжихатлиги ҳақида фикр билдиришди.

Яқунда нурунийларга бадиий китоблар, зарур тиббий-санитар воситалар ва ювенил анжомлари топширилди.

Қўмондонликнинг «Истеъдод» бадиий ҳаваскорлик жамоасининг чиқишлари барчага хуш кайфият улашди.

Майор Фаррухбек СОТВОЛДИЕВ

Muloqot

«ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ, БИРЛАШАЙЛИК!»

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУДОФАА ВАЗИРИНИНГ ЖАНГОВАР ТАЙЁРГАРЛИК БЎЙИЧА ЎРИНБОСАРИ ПОЛКОВНИК ҚОДИРЖОН ТУРСУНОВ ҲАМДА ШИМОЛИ-ҒАРБИЙ ҲАРБИЙ ОКРУГ ҚўШИНЛАРИ ҚўМОНДОНИ ПОЛКОВНИК ФАРҲОДЖОН ШЕРМАТОВ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ КЕГЕЙЛИ ТУМАНИ ЁШЛАРИ БИЛАН МУЛОҚОТ ҚИЛДИ.

«Ўзбекистон ёшлари, бирлашайлик!» шиори остида туман ҳокимлиги биносида ўтган учрашувда вазир ўринбосари ёшларни билим олишга, спорт билан мунтазам шуғулланишга, бугунги кунни қадрлаб, келажакка улкан мақсадлар қўйишга чақирди. Шунингдек, миллий армиямиз, мудофаа салоҳиятимиз, ҳарбий хизматчилар томонидан қўлга киритилаётган улкан ютуқ ва марралар ҳақида ҳам батафсил маълумот беришди.

Ёшлар Мудофаа вазирлиги қўшинларида ўзаро тажриба алмашиш ва соғлом

рақобат муҳитини шакллантириш мақсадида «Мен ғолиб!» шиори остида ўтказиб келинаётган мусобақаларнинг аҳамияти, уларни ташкил этишнинг мақсадларини билиб олишди.

Вазир ўринбосари нутқида мамлакатимиз ёшларини ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш ва муносиб рағбатлантириш мақсадида 2021 йилдан умумтаълим мактаблари ўқувчилари ўртасида «Мудофаа вазири кубоги» учун ўтказилган «Ватанпарварлар» мусобақасида

Qo'mondon va yoshlar

ТААССУРОТГА БОЙ УЧРАШУВ

МУДОФАА ВАЗИРЛИГИНИНГ БЕКОБОД ШАҲРИДА ЖОЙЛАШГАН ҲАРБИЙ ҚИСМЛАРНИНГ БИРИДА «ЁШЛАР ОЙЛИГИ» ДОИРАСИДА «ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ, БИРЛАШАЙЛИК!» ШИОРИ ОСТИДА «ҚўМОНДОН ВА ЁШЛАР» УЧРАШУВИ БЎЛИБ ЎТДИ.

Унда қўшинлар қўмондони полковник Журъат Якубов, Бекобод шаҳри ҳокими Насрулло Бабаев, Ёшлар иттифоқи шаҳар кенгаши, мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти ҳамда ҳамкорликдаги давлат ва жамоат муассасалари вакиллари иштирок этди.

Учрашув аввалида қўшинлар қўмондони сўзга чиқиб, бугунги кунда Президентимиз томонидан мамлакатимизда ёшларга берилаётган эътибор, имтиёз ва имкониятлар ҳамда Қуролли Кучларимизда ёшларга оид давлат сиёсатининг амалдаги ижроси юзасидан маълумот берди. Сўнгра, ёшларни она юртга садоқат ва ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасида амалга оширилаётган ишлар акс эттирилган видеоролик намойиши бўлиб ўтди.

Тадбирнинг асосий қисмида Бекобод шаҳри ўқувчи-ёшлари қўшинлар қўмондони билан ўзларини қизиқтирган савол ва таклифлари

юзасидан суҳбатлашишди. Суҳбат ёшлар қалбида ижобий таассурот қолдирди. Келажак бунёдкорлари бўлмиш ёшларимизда она юртимизга нисбатан садоқат ва фидойилик туйғулари янада мустаҳкамланди.

Учрашув давомида ҳарбий қисмда ташкил этилган ва халқаро майдонларда зафар қучиб келаётган турли тўғарак аъзолари, бир гуруҳ фаол ёшлар ҳамда ҳамкорликдаги орган раҳбарлари қўшинлар қўмондонининг ташаккурномаси ва эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Умумтаълим мактаби ўқувчилари томонидан бешта муҳим ташаббус доирасида ташкил этилган тўғараклар фаолияти ва амалий қўл жанги чиқишларининг моҳирона ижроси ташриф буюрган меҳмонлар томонидан алоҳида эътироф этилди.

Яқунда янграган куй ва қўшиқлар барчага бирдек манзур бўлди.

Шимоли-ғарбий ҳарбий округ
матбуот хизмати

Vatanga xizmat – oliy saodat

INTILGANGA TOLE YOR

Buning uchun har bir mashg'ulotga puxta tayyorgarlik ko'rishingiz, fikringizni chalg'itadigan narsalardan voz kecha olishingiz kerak. Agar shunday qila olsangiz, irodangiz toblanadi, jasoratli bo'lib yetishasiz, maqsadingiz ham ro'yobga chiqadi.

Yuqoridagi gaplarimizning dalili sifatida siz bilan o'z maqsadlari sari olg'a intilib, yuqori cho'qqilarni zabt etayotgan Mudofaa vazirligiga qarashli harbiy qismlardan birida xizmat qilayotgan kichik serjant Farrux Abbosov faoliyati bilan tanishamiz.

Harbiy xizmatning sharaflari va mas'uliyatli dovonlaridan oshib kelayotgan qahramonimiz nafaqat o'z sohasiga, balki ilm-fan yo'lidagi yangiliklarga ham ishtiyoqi baland. U buni bir nechta tanlovlar jarayonida ham isbotlab bera olgan. Xususan, Mudofaa vazirligi qo'shinlari hamda Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi miqyosida o'tkazilgan "Eng yaxshi ilmiy maqola" va "Eng yaxshi ilmiy tadqiqotchi" ko'rik-tanlovlarning g'olibi kichik serjant Farrux Abbosov

har qanday ezgu tashabbus yo'lida bor kuchini ayamaydigan, doim jamoasi va hamkasblariga namuna ko'rsata oladigan g'ayratli yigitdir. U 1992-yilning 12-sentabrida Samarqand shahrida tug'ilgan. Avvaliga muddatli harbiy xizmatni o'tab, 2017-yilda Samarqand Qishloq xo'jaligi institutini (*hozirgi Samarqand Veterinariya meditsinasi instituti*) imtiyozli diplom bilan tugatgach, Vatanimiz sarhadlari daxlsizligini himoya qilishdek sharaflari kasb egasi bo'lishga bel bog'ladi. Otasi Feruz aka va onasi Gulchehra opaning o'g'itlari bilan sport va kitob bilan do'st bo'lib ulg'aydi. Bolaligidanoq sportga bo'lgan qiziqishi baland bo'lganligi sababli shu kunga qadar qator musobaqalarda faxrli o'rinlarni qo'lga kiritdi. Kichik serjant Farrux Abbosov o'zini sinab ko'rishdan cho'chimaydi. Bu yo'lda unga kamarbasta bo'lib kelayotgan ustoz polkovnik Habibullo Abbosov va harbiy qism rahbariyatidan minnatdor ekanini ta'kidlaydi.

Shuning uchun ham ilk urinishida 2020-yil Mudofaa vazirligi qo'shinlarida o'tkazilgan "Eng yaxshi insho" ko'rik-tanlovida sovrindorlar qatoridan joy oldi. Bir yil o'tib, "Eng yaxshi ilmiy maqola" ko'rik-tanlovida faxrli 2-o'rinni qo'lga kiritdi va shu yilning o'zida Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi miqyosida o'tkazilgan "Eng yaxshi ilmiy maqola – 2021" ko'rik-tanlovida faxrli 1-o'rinni qo'lga kiritdi.

2022-yil fevral oyida Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi professor-o'qituvchilari orasida o'tkazilgan "Eng yaxshi ilmiy tadqiqotchi" ko'rik-tanlovida "Gumanitar fanlar" yo'nalishi bo'yicha faxrli 1-o'rinni egalladi. Qilingan mehnatlar samarasini ko'rishdan ortiq baxt yo'q. Kamtarona xizmatlariga yarasha qahramonimiz mudofaa vaziri va qo'mondonlik tomonidan bir necha marotaba faxriy yorliq va qimmatbaho sovg'alar bilan taqdirlandi.

Kichik serjant Farrux Abbosovning maqsadlari tobora kattalashib bormoqda. U kelajakda nafaqat harbiy sohada, balki Respublikamiz miqyosida amalga oshiriladigan ko'plab jarayonlarning tashabbuskori va ishtirokchisi bo'lishni niyat qilgan. Biz esa yurtimizni qo'riqlayotgan mana shunday mard, jasur va shijoatli Vatan himoyachilari ko'payaverishini chin qalbdan tilab qolamiz.

Gullola XOLIQOVA

HAR BIR INSON O'Z OLDIGA ANIQ MAQSAD QO'YISHI SHART. CHUNKI MAQSADSIZ KISHI – YO'LSIZ KIMSA KABIDIR. O'Z OLDINGIZGA QO'YGAN TALABLARINGIZ, AVVALO, SIZGA YUKLATILGAN VAZIFALARNI SIDQIDILDAN BAJARISH VA UNI MUVAFFAQIYATLI YAKUN TOPTIRISHDAN IBORATDIR.

#

FAOL VA TASHABBUSKOR YOSHLARDAN BIRI

Har bir so'zida, xatti-harakatida vazminlik sezilib turadigan bu yigitni boshqa tengdoshlariga o'rnak qilib ko'rsatsa arziydigan sifatleri ko'p. Qanday deysizmi? Bu haqda quyida batafsil o'qishingiz mumkin.

Nodirjon Jizzax viloyatining Forish tumanida tug'ilgan. Tumandagi Amir Temur nomli 1-umumta'lim maktabida tahsil olgan. Maktab davrida matematika fanidan "Bilimlar bellashuvi" va fan olimpiadalarida ishtirok etib, tuman va viloyat bosqichlarida faxrli o'rinlarni egallagan. Maktabni tamomlagandan so'ng esa Jizzax davlat pedagogika instituti qoshidagi akademik litseyda tahsil oldi. O'sha vaqtlardayoq u "Kamolot" yoshlar ijtimoiy harakati tomonidan o'tkazilgan "Yurt kelajagi", "Yil sardori", "Yangi nigoh", "Yosh jurnalist", "Eng faol sog'lom turmush tarzi targ'ibotchisi", "Siz qonunni bilasizmi?" kabi ko'rik-tanlov va loyihalarning viloyat va respublika bosqichida faxrli o'rinlarni qo'lga kiritadi. Respublika miqyosida o'tkazilgan 10 dan ortiq anjuman, festivallarda faol ishtirok etadi.

– Litseyi tamomlab Toshkent davlat texnika universitetiga hujjat topshirdim. Ammo shartnoma

asosida o'qishga qabul qilindim, – deydi kursant Nodirjon Ortiqov. – Shartnoma asosida o'qishni xohlamadim, qishloqqa qaytdim va ustozlarimning maslahati bilan tuman markazidagi 1- va 33-umumta'lim maktablarida matematika fani bo'yicha o'quv kursi ochdim. Dastlab 10 nafar o'quvchi bilan repetitorlik faoliyatimni boshlagan bo'lsam, keyinchalik ular soni oltmish nafarga yetdi. 7 oy davomida yoshlarga matematika fanidan saboq berdim. Keyin esa Vatan oldidagi yigitlik burchimni o'tash uchun Qurolli Kuchlar safiga yo'l oldim. Buni men hayotimdagi eng katta muvaffaqiyatim deb bilaman...

Vatan himoyachisi degan nomga sazovor bo'lish – bu sharaf. Bundan faxrlanaman. Har gal uyga borganimda qishlog'imiz bolalarining havas bilan boqishlarini ko'rib, ko'nglimdagi mana shu faxr tuyg'usi yanayam ortadi...

Muddatli harbiy xizmatni kontrakt bo'yicha davom ettirishga jazm qilgan Nodirbek endi oldiga yangi orzu-maqсад qo'yadi: u ham bo'lsa ofitser bo'lish! Bilim olishga bo'lgan kuchli mehri, tirishqoqligi, qolaversa, harbiy qismda bu borada

yaratilgan shart-sharoit tufayli u oliy harbiy ta'lim muassasalariga kirish imtihonlariga tayyorgarlik ko'ra boshlaydi. Nihoyat, tun-u kun olgan bilimlari o'z mevasini beradi: u O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari akademiyasiga o'qishga qabul qilindi!

Tirishqoqligi, mehnatsevarligi, tanlagan kasbiga mehri, har qanday vazifa, topshiriqni aniq va tez fursatlarda bajarish bilan ajralib turadigan kursant birpasda ustozlar e'tiboriga tushdi va akademiya rahbariyati tomonidan 2021-yil oktabr oyining "Eng faol kursanti" deb topildi.

– Nodirjon Ortiqov a'lochi kursantlarimizdan biri, – deydi akademiyaning Chet tillar kafedrasida o'qituvchisi Safiya Qalandarova. – Uning tashkilotchiligini, ilm olishga qiziqishi va shijoatini boshqa tengdoshlariga o'rnak qilib ko'rsataman. Kelajakda o'z sohasining yetuk mutaxassisi bo'lishiga ishonaman.

– Kursant Ortiqov Ijtimoiy gumanitar fanlar kafedrasida tomonidan tashkil etilgan "Tarix" fani to'garagining faol a'zosi, – deydi mayor Yorqinoy Ro'zimova. – U tashkiliy ishlarida ham doim faol. Juda iqtidorli. MDH davlatlari oliy harbiy bilim yurtlari o'rtasida o'tkaziladigan "VI xalqaro ilmiy maqolalar" tanlovining akademiyasi bosqichida g'olib bo'lib, respublika bosqichiga yo'llanma oldi. Ha, aytganicha, ta'lim maskanimizdagi radioeshittiruv loyihasiga ham kursant Nodirjon Ortiqov boshlovchilik va rahbarlik qiladi.

Gulnora MURODOVA

YOSHLIK – ORZULAR FASLI. BU DAVRIDA KELAJAK UCHUN QO'YILGAN TAMAL TOSHI, BILIM OLIH YO'LIDA QILINGAN IZLANISHLAR VAQTI KELIB, INSONNI ULUG' MAQSADLAR SARI YETAKLAYDI. ANA SHU HAQIQATNI HAYOTDA O'Z SHIORIGA AYLANTIRGAN BUGUNGI QAHRAMONIMIZ QUROLLI KUHLAR AKADEMIYASI KURSANTI NODIRJON ORTIQOV BO'LADI.

Davlat attestatsiyasi

БИЛИМЛАР САРҲИСОБИ

Бундан тўрт йил аввал эгнига курсантлик либосини кийган олий ҳарбий таълим муассасаларининг битирувчилари бугунги кунда давлат имтиҳонларини топширмақдалар. Улар яна бир неча кундан кейин, яъни давлат аттестациясидан сўнг офицер сифатида миллий армиямиз қўшинлари сафида хизмат фаолиятларини бошлайдилар.

Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти битирувчилари ҳам тўрт йил давомида олинган билимлари бўйича давлат аттестациясини топширишга киришдилар. Унга қўра, курсантлар дастлаб билим юрти ўқув базасида миллий ғоя – Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси, хизмат фаолиятини ахлоқий-руҳий кузатиб бориш методологияси, хорижий тиллар, отиш ва артиллерия ўтини бошқариш, зенит комплексларининг тузилиши ҳамда ишлатилиши, танк, ракета артиллерия қуроллари тактикаси каби фанлардан назарий имтиҳонларни ижобий баҳолашга топширдилар.

Назарий давлат аттестациясини муваффақиятли топширган Танк қўшинлари тактик қўмондонлиги факультети курсантлари Чирчиқ полигонидан танклардан жанговар отиш бўйича олинган билимларни амалда намойиш этишди. Битирувчилар давлат аттестация комиссияси аъзолари ва тажрибали устозлар кузатуви остида амалий отиш машқларини бажардилар. Назарий билимлари аъло баҳоланган курсантлар – Шоҳрух Ғаниев, Ифтихор Воҳидов, Ризамат Содиқов, Бунёд Жўраев, Шаҳзод Болиев амалиётда ҳам ўзларини кўрсатдилар. Учтадан ҳаракатланувчи

ва пайдо бўлувчи нишонларни йўқ қилиш топшириғини муваффақиятли бажарган йигитларнинг ҳаракатлари аъло баҳоланди. Унда ҳар бир танк экипажи ҳаракатда, тўхтаган ва окопдаги

ҳолатларда белгиланган нишонларга қарата ўқ отди.

– Биз учун бугун ҳаётимиздаги энг масъулиятли даврлардан бири, – дейди Танк қўшинлари тактик қўмондонлиги факультети битирувчиси Шоҳрух Ғаниев. – Чунки тўрт йил давомида билим юртида олган билимларимиз бўйича давлат аттеста-

қўллаб-қувватлаб туриши ҳам бугунги муваффақиятимизни таъминлаган омиллардан бири бўлди. Бизнинг бу интилишларимиз самараси яқин орада офицерлик ҳаётига қадам қўйишимиз бўлади...

Камолиддин АСРОР

#

ОФИЦЕРЛИК БЎСАҒАСИДАГИ СИНОВ

Давлат аттестацияси битирувчи босқич курсантлари учун жуда муҳим жараёндр. Боиси бу турдаги давлат имтиҳонларида фақатгина мустаҳкам билимга эга бўлганларгина юқори натижаларни қайд этади.

Ўзбекистон Республикаси олий ҳарбий авиация билим юрти битирувчи курсантлари ҳам ана шундай муҳим жараёнларда иштирок этиб, навбатдаги якуний давлат имтиҳонларини топширмақда.

Имтиҳонларнинг шаффоф ва адолатли ўтишини Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонлиги бошқарма

офицерлари ҳамда масъул мутахассислардан иборат махсус комиссия аъзолари назоратга олган.

Айни вақтда курсантлар ихтисослашган махсус фанлар, авиация қисмларида муҳандислик авиация таъминоти, ижтимоий-иқтисодий ва гуманитар ҳамда чет тили фанларидан белгиланган топшириқларни бажариб, беш йил давомида олган

назарий ва амалий билимларини синовдан ўтказмоқда. Ўзбекистон Республикаси олий ҳарбий авиация билим юртида давлат имтиҳонлари давом этмоқда.

Майор Фаррух ЗОКИРОВ

Millat ko'zgusi

Хар қайси миллат ўзининг тили ва адабиёти билан ўзлигини исботлашга чоғланар экан, бу ҳаракатлар замирида минглаб тил жонкуярларининг тадқиқотлари, изланишлари, саъй-ҳаракатлари борлигини эсдан чиқармаслик керак. Бугун ҳам ижтимоий тармоқлар орқали забонимиз тақдирига бефарқ бўлмай, унинг маъно бойликларини изоҳлашга, маъзини очишга ҳисса қўшаётган зиёли авлод вакиллари шаклланиб келаётгани кишини қувонтиради. Аслида хар бир сўзнинг ўз тарихи, вужудга келиш тенденциялари, муомала даврийлиги бўлиб, уларни имкон қадар ўқиб-ўрганиш, тарғиб қилиш олдимизда турган асосий вазифалардандир.

Қуйида айрим истилоҳларни шарҳлаш орқали сиз, азиз ўқувчига фойдали бўлган ўзига хос жиҳатларни очиб беришга ҳаракат қиламиз. Яқинда ҳазрат Алишер Навоий «Муншаот» асарига келтирилган бир сўз диққатимни тортди. Шоир «узоқни кўра олувчи, мулоҳазали, оқибатини ўйлаб иш тутувчи» кишиларга нисбатан бир сўзни қўллади.

– ...Аммо бу хисоб хиради дурбин ваззони била ва акли дурандеш мезони била рост эрмас (Муншаот, 14-155).

«Узоқни кўра олувчи» бирикмасидан келиб чиқсак, бу сўзнинг «дурбин» экани ойдинлашади. Бу сўз форс тилидан олинган бўлиб, «дур» – узоқ, «бин» («бийн» шакли ҳам бор) «кўрмоқ» маъносини англатади. «Калтабин», «томошабин» сўзларининг ясалиш формаси ҳам шундай. Дастлаб инсоннинг заковати, таваккурига нисбатан ишлатил-

ДУРБИН

УЗОҚНИ КЎРУВЧИ КИШИ...

ган дурбин сўзи кейинчалик узоқни яқинлаштириб кўрсатадиган асбоб, яъни дурбинга нисбатан ишлатила бошланган.

Шу кунгача жанг, уруш, муҳораба, кураш каби бир-бирини тўлдирувчи сўзларни маъно-миқёси жиҳатдан турли ёзишларда ишлатиб келамиз. Навоий асарларида эса форс тилидан ўтган «доругир» сўзи қўлланиладики, биз уни уруш, жанг, тортишув каби сўзларнинг синоними сифатида ишлатишимиз мумкин. Дориламон сўзи эса арабчадан кириб келган бўлиб, бу юқоридаги сўз билан маъно жиҳатдан антонимлик касб этади, яъни дориламон – «тинчлик уйи», «осойишта жой» маъносини ифодалайди.

Онагинам! Дориламон кунлар келди, шафақлари ол... (Ҳалима Худойбердиева).

Қалин дўст маъносини ифодалайдиган дугона сўзи форсчадан олинган бўлиб, «эгизак», «жуфт» маъноларини англатади. «Ёрқу» гап-сўз, бахслашишни ифодаласан, «жаба» – қутича, ўқдон маъноларини англатади. «Алишер Навоий асарлари тилининг изоҳли луғати»да келтирилишича Навоий хат ташувчи, почтачи сўзларини ифодалашда араб тилидан кирган «доранда» сўзидан фойдаланади.

«Дарё» интернет нашрида «Тилимизни биламизми?» рукни остида Ориф Толиб муаллифлигида бериб борилаётган мақолаларда ҳам тил бўйича қизиқарли маълумотларни учратишимиз мумкин. Мақоладан айрим парчаларни келтириб ўтамиз.

ЧИН-МОЧИН. ЧИН – ХИТОЙ. МОЧИН ҚАЕР?

Бадий адабиётларда, айниқса, эртақларда Чин-Мочин, Чину Мочин каби ибораларга кўзимиз тушади. Баъзан ўзимиз ҳам сўзлашувда ишлатамиз. Чин Хитой экани кўпчиликка маълум. Бу юрт номи инглизчада ҳам China дейилади. Хўш, Мочин қаер?

Мочин ҳиндча Мохо – катта ва Чин сўзларидан, Катта Чин деган маънони англатади. Миллий энциклопедияга кўра, Мочин қадимда Хитойнинг шимоли ва шимоли-ғарбида яшган халқлар номидан келиб чиққан жой номи.

Мочиннинг ўрни ижтимоий-сиёсий вазият ва халқларнинг кўчиши натижасида ўзгариб турган. Маҳмуд Кошғарий «Девону луғотит-турк»да Юқори Чинда истиқомат қилган табғачлар кейинги даврда мочин деб аталганлигини айтади. «Мочинликлар ва чинликларнинг алоҳида тиллари бор бўлса ҳам, шахарликлар туркчани яхши биладилар, биз билан ёзишмалари туркчадир», – деб ёзади улуғ тилшунос.

Абдухолик Абдурасул ўғли «Чин ва Мочин» китобида Маҳмуд Кошғарий ўз дунё харитасида Мочин деб чизган жой Корея яриморали бўлиши керак деган фикрни илгари суради ва у ҳозирги Манжурия ҳудудига тўғри келишини айтади.

Чин ва Мочин сўзлари қадимда туркий халқлар яшаган ҳудудларга нисбатан ҳам ишлатилган. Кейинчалик улар англатадиган маъно ўзгарган.

ТҮРТ МУЧАГА НИМАЛАР КИРАДИ?

«Тўрт мучаси соғ» деган гапни кўп эшитамиз. Бадий адабиётларда ҳам бу ибора бот-бот кўзга ташланади. Муча сўзининг луғавий маъноси киши аъзосидир. Тўрт мучаси соғлик эса жисмонан соғломликни англатиши маълум.

Лекин тўрт муча деганда айнан қайси тана аъзолари назарда тутилади? «Ўзбек тилининг изоҳли луғати»га кўра, тўрт муча оёқ, қўл, кўз ва қулоқдир.

Мисол:

Тўрт мучаси соғ одамга бекорчиликдан ёмон дард йўқ экан (С. Сиёев, «Аваз»).

«ЖУФТАКНИ РОСТЛАДИ»: ЖУФТАК НИМА?

Тилимизда жуфтакни ростламоқ, жуфтакни урмоқ ва баъзан жуфтак отмоқ иборалари қўлланади. Улар қочиб қолмоқ, орқа-олдига қарамасдан қочмоқ маъноларини англатади:

Омон менга қаради, мен «тагин бир бало бўлиб қолди шекилли» деб аллақачон жуфтакни ростлаган эдим (Ғ. Ғуллом, «Шум бола»).

Ибора таркибидаги «жуфтак» сўзи форс тилидан олинган бўлиб, «икки оёқлаб тепиш» маъносини

англатади. Форсчада от, мол каби ҳайвонларнинг кейинги икки оёқ билан тепиши, тепинишига ҳам шу сўз ишлатилади.

Лекин тепки маъносидagi жуфтак сўзи ўзбек тилида мустақил ишлатилмайди. У фақат ибора таркибида қўлланади, холос. Унинг омоними ҳам бор. Мисгарликда ишлатиладиган омбирсимон қисқич ҳам жуфтак дейилади. Албатта, бу бошқа сўз.

Дарранда – йиртқич ҳайвон

Китобларда, газета-журналларда парранда-даррандалар деган сўзга дуч келган бўлсангиз керак. Парранда нималигини кўпчилигимиз яхши биламиз: хар қандай қуш зоти. Уйда боқиладиганлари уй паррандаси дейилади. Масалан, товуқ – уй паррандаси. У ҳам аслида қуш.

Хўп, бу гаплар тушунарли. Лекин дарранда нима?

Дарранда – асли форсча сўз, «пора қилмоқ», «парчаламоқ» маъносидagi феълнинг ҳозирги замон шакли. Изоҳли луғатга кўра, ўзбек тилида икки хил маънода ишлатилади.

1. Сутэмизувчи йиртқич, ваҳший ҳайвон:

Даррандаларнинг айримлари – сариқ юмронқоziқ ва суғурлар қиш ва ёзда узоқ уйқуга кетади («Фан ва турмуш» журнали).

2. Кўчма маънода. Ёвуз, йиртқич:

Дарранда душманлар сержаҳл, асабий, Кучанар деворни синдирай дея (М. Шайхзода, «Чорак аср девони»).

Демак, дарранда йиртқич ҳайвон, кўчма маънода эса ёвуз, йиртқич деганидир.

«МҲР-МАЛАХ» БИР МАЪНОДАГИ СЎЗМИ?

Кўпчилигимиз сўзлашувда «нон-пон», «чой-пой», «апил-тапил», «патир-путур» каби иккинчи қисми ёлғиз маъно англатмайдиган, баъзида икки қисми ҳам маъно ифодаламайдиган бирикмалардан фойдаланамиз. Аммо шундай сўзлар борки, бизга хар икки қисми ҳам мустақил қўлланила олмайдиганга ўхшаб кўринса-да, аслида хар бири алоҳида маънога эга.

Масалан: ...Шайх Нуриддин билан Чингиз ўғлонининг мўр-малахдай беҳисоб қўшини уни аёвсиз таъкиб этиб келарди (Пиримқул Қодиров, «Шоҳрух ва Гавҳаршод»).

Жумладаги «мўр-малах» сўзига эътибор қаратсак. Бу жуфт сўз кўринишидан бир бутун шаклга эгадек таассурот қолдирса ҳам, уларнинг маъно англамлари бошқа-бошқадир. «Ўзбек халқ ижоди ёдгорликлари» китобида малах – чигиртка, мўр эса чумоли, қумурсқа дея таърифланади. Юқоридаги гапда улар беҳисоб, санаб саногога этиб бўлмайдиган даражада кўп маъносидagi салбий бўёқдорлик касб этмоқда. «Алпомиш» достонида чигиртка – обдол шаклида ишлатилади: «Ўн беш кунлик йўлдаги майсани обдол талагандай, илон ялагандай қилиб, чангини чиқариб, олди ернинг ўтини еб келяпти...»

Хуллас, газетамизнинг кейинги сонларида «Алишер Навоий асарлари тилининг изоҳли луғати»да келтирилган айрим сўзларнинг биз билган ва билмаган маънолари билан яқиндан таништириб боришга ҳаракат қиламиз.

Катта лейтенант
Бобур ЭЛМУРОДОВ
тайёрлади.

Fikr va mulohazalaringizni
@Vatanparvargazetasi_bot
manziliga jo'natishingiz mumkin

O`tmish haqiqatlari

ҲАРБИЙ

Юртимиз ҳудудида ўқ отиш қуролидан фойдаланиш тарихи қадимий даврларга бориб тақалади. Бу хусусда «Авесто» китобида қуйидагилар ёзилган: «Митра камон тори хўкиз терисидан тайёрланган, ўзи суякдан қилинган камон билан минглаб ўқларни ёғдирыпти... Митра улоқтириш учун қулай бўлган, тез учувчи, одамларни янчувчи юзта данданали, энг кучли ғолибкор қурол, қалин олтин билан қопланган товланувчи темир шашварни кўтарди».

Нефтни ҳарбий соҳада қўлланилиши тарихи ислом динининг Мовароуннаҳрга ёйилиши, Қутайба ибн Муслимнинг 714–715 йиллардаги юриши билан бошланади. Ўша даврларда нефть конларига эга бўлган араблар нефтни ҳарбий қуролга айлантира олган эдилар. Араб ҳарбий кўшинида VIII асрдан нефтьга йўлдош бўлган олтингургурт ва зох (*порох*) бирлашмасидан тайёрланган ўт олдирувчи ёнилғи мавжуд эди ва у ҳарбий мақсадларда кенг қўлланиларди.

Денгиз кемасозлигида ҳам арабларнинг донғи кетган эди. Қўшинда «Харрака» («*Ёндирувчи*») деб номланган махсус кемалар душман кемаларига олов – нефть ирғитишга мўлжалланган эди. «Харрака» асосида Турк ҳарбий денгизи кўшинида ҳам «Карака» деб ном олган кемалар бунёд этилган. Амир Темур элчиси Муҳаммад Ҳожи Испания қироли билан учрашиб бўлгач, 1403 йилнинг май ойида Ватанга қайтишда Ўртаер денгизидан «Карака» кемасида ўтганлиги ҳақида маълумотлар бор.

Туркий–суғдий ҳарбий кўшинида қадимдан фойдаланиб келинган уруш қуроллари – чапар, тирандоз, қодирандоз ҳамда тошотар палахмон, манжаник, аррода, раъдандоз IX–X асрларга келиб, моҳир қуролсоз усталар томонидан нефть ёнилғисини қўллаш сабабли тақомиллашди. Яъни душманнинг тирик кучларига талафот етказувчи,

ЮРИШЛАРДА НЕФТЬ ВА НАФТАНДОЗ

баланд қалъаларни йиқувчи палахмон, ёғочдан тайёрланган манжаник, аррода қуролларига тош ўрнига нефть тўлдирилган махсус кўзасимон идишлар жойлаштирилиб, отилган. Тири чарх – айланиб ўзи ўқ отувчи ҳарбий қурилмадан темирдан ясалган ичига зох (*порох*) солинган снаряд шаклидаги ўқ гоҳида нефть билан тўлдирилиб, ёндириб ирғитилган. Нефть отувчи қуролнинг номи Нафтандоз деб аталган. Мазкур қурол билан таъминланган махсус ҳарбий кўшин аскарлари ҳам нафтандоз дейилган. Нафтандознинг кенг тарқалган тури ирғитишга мослаб, одам қафтига сиғадиган ҳажмда юпқа сопол ёки шишадан тайёрланган.

X асрдан Туркистон ҳудудидаги давлатлар қўшинида нафтандоз фойдаланиш кенг тус олди. Маҳмуд Ғазнавий юришлари ҳақида тарихчи Абу Саййид Гардизий 1050 йиллар воқеалари тўғрисида қуйидагиларни ёзган: «*Ҳиндистоннинг Мултон шаҳрига келган амир Маҳмуд олди, орти ва ёнлари темир чангақлар ўрнатилган 1 400 та кема қуришни буюрди. ... Улар битгач, Ҳинд дарёсига туширишни, ҳар бир кемага ўқ ва камон, нефть тўлдирилган идишлар ва қалқонлар билан қуролланишга фармон берди. ... Душман 4 000 та, баъзиларнинг ёзишича 8 000 та кемани жангга ҳозирлади. ... Мухораба бошланиб, кемалар бир-бирларига яқинлашганда, ислом аскарлари камонлар билан ўққа тутдилар, нафтандозлар олов отишни бошлаб юбордилар. ... Амир Маҳмуд катта ғалаба билан пойтахт Ғазнига қайтиб келди».*

1185 йилнинг баҳорида Кунчак бошчилигидаги кипчоқлар кўшини рус сарҳадларида Буюк Игор князи билан уруш бошлайди ва уни енгади. Туркийлар кўшинидаги олов отувчи махсус бўлинма улкан араваларга ўрнатилган катта тошотар қурол – манжаникда 8 киши (*баъзи адабиётларда 50 киши*) камон арқонини тортиб, душманга оловли ўқ узганлар.

1220 йилларда мўғуллар босқинига қарши жангда Хўжанд ҳокими Темур Малик ҳам ана шундай оловли қуроллардан фойдалангани айтилади. Гурганж мудофааси вақтида хоразмликлар қалъа тепасида туриб, чўян қозонларда қайнатилган нефтни душман устига ағдариб химояланганлар. Гурганжга нефть Фарғонадан Сирдарё орқали етказилган.

Муаррих Шарафиддин Али Яздийнинг Амир Темур ҳаётига бағишланган «Зафарнома» асарида ҳам қимматли маълумотлар келтирилади: 1393 йилнинг октябрь ойида Тикрит қалъаси ишғол қилинишида ирғитувчи, улоқтирувчи қуроллардан, Тўхтамишхон билан бўлган жангга ўқ отувчи қурол, яъни йирик калибрли – новак, узун калибрли – икки шохли – тўфанг деб номланган милтиқлардан фойдаланганлиги ҳақида хабар беради.

Шом давлатидаги, нуфузи бўйича пойтахт Дамашқдан кейинги ўринда турувчи Ҳабал шаҳар қалъаси «*қалъа эмас эрди, балким бир тоғ*» эди. Али Яздий 1400 йилнинг октябрь–ноябрь ойларида шу қалъани забт этишга чоғланган Амир Темур навкарлари қалъа атрофида «*нафтандозлар ҳар соридин ишларига машғул бўлдилар*» деб ёзган.

1402 йили Анқара жангида Амир Темур «*тирандозлари ва оташбозлари ... бир неча занжир ғазабнок филлар устига жойлашиб, қўлларини ўқу новак (отиш) га ва нафтандозликка*» чоғлаб урушга кирганлар. Бундай ҳолатни 1421 йилнинг июль ойида, Шохрух Мирзонинг кўшинида ҳам кўришимиз мумкин: «*... бир неча занжир улкан филлар устига тирандозлар худди кул тепалар устида олов ўйнаётган жинлардек ўтириб олганлар*» ёки «*... Мирзо Бойсунғур ... обдор тиғу оташ ёғдирувчи ўқ билан тўзондек шамолга учувчи душманларнинг тутунини чиқарадиган бир гуруҳ номдор ботирларни олиб*» жангга кирди.

Элчи Клавихонинг ёзишича: «*Темурбек Дамашқдан Самарқандга турли хил малакали тўқувчи, камонсоз, милтиқсоз, шишасоз, кулол ва бошқа энг моҳир ҳунармандларни келтирди. Оқибат шу даражага етдики, шаҳарда хоҳлаган устани топиш мумкин эди. Булардан ташқари (тош) ирғитувчи мосламалар ва зарбзан қуролсоз усталарни ҳамда бу мосламаларда ишлатиладиган арқон, арғамчи тўқувчиларини олиб келди*».

Мазкур қуроллар билан бирга қўшинда қорурандоз номли қурол ҳам мавжуд бўлган. «*Қорура*» сўзининг луғавий маъноси «*шиша*» демакдир. «*Қорурайи нафт*» – «нефтли шиша» дир. Қорурандоз, қорураафкан дейилганда ҳам бевосита нефть солинган шиша идишларни ирғитиш тушунилади. Алишер Навоий «*Фарҳод ва Ширин*» достонида қуйидагиларни ёзган:

*Отарлар кемага қорураи нафт,
Ки ҳар қорурадур бир кўраи нафт.*

...
*Ки, урди нафтлиқ қорурани – ўқ,
Ушотти ул ёлинлиқ кўрани ўқ,
Тушуб ўт, ўртониб қорура андоз,
Ҳамул завраққи ул хайли дағобоз.*

1965 йили Ўш шаҳрида олиб борилган археологик қазишма ишлари вақтида қадим замонда тайёрланган ноксимон нафтандозларнинг сопол парчалари ва уни тайёрлайдиган корхонанинг ўрни топилган. Нафтандозларнинг баъзиларида ҳошиясига арабча «*Фатҳ-фатҳ*» («*Ғалаба-ғалаба*») деб ўйиб ёзилган.

Шарафиддин Али Яздий «*Зафарнома*» асарида Амир Темур кўшинида раъд (*нефть солинган кўзаларни ирғитиб, ўт сочувчи қурол*) номли қурол ҳам ишлатилганлигини қайд этади. Унда Алишер Навоий баён этганидек, «*сиртида иккита тешик бўлиб, уларга ўт пилиги ўрнатилган*».

«*Бобурнома*»да тўфангандоз, тўфангандоз, раъдандоз, тахшандоз, новакандоз, қозон, зарбзан деб номланган оғир қуроллар ҳақида маълумотлар берилган.

Темурийзода Жаҳонгир Мирзо Хўжанд қалъасида туриб, Шайбонийхон босқинига қарши нефть қуролларидан фойдаланган. Буни Муҳаммад Солиҳ «*Шайбонийнома*» достонида қуйидагича таърифлайди:

*Қалъа томида чекиб новаклар,
Бор эди ёнида кўп мардаклар.
Борча новакфикану сангандоз,
Борчаси барқсифату оташбоз.*

1584–1590 йиллар орасида Ҳофиз Таниш ибн Мир Муҳаммад Бухорий «*Шарафномаи шохий*» асарида сарбозлар «*уруш ва жангни тартиблаш учун... милтиқ ва нафт отувчиларни тайинладилар*», деб ёзади. Бу маълумотни шарқшунос таржимон Содиқ Мирзаев: «*нафт ва бошқа қуроллар Ўрта Осиё халқлари томонидан қадимдан қўлланган. Лекин милтиқ тахминан XVI асрнинг иккинчи чорагидан бошлаб қўлланила бошланди*», деб шарҳлайди.

XVI асрда Ўрта Осиё ҳудудида милтиқ – тўфанг билан бирга оғир милтиқ – фаранги ва тўп – қозон каби ўқ отадиган қуроллар пайдо бўлиб, булар аср охирига бориб кенг қўлланила бошлаган. Ҳофиз Таниш ўзбек кўшинлари орасида тўфангандозлар – милтиқ отувчи кишилар ва оташбозлар – чакмоқ билан нишонга оловчилар бўлганлигини ўз асарида бир неча бор тилга олган.

Исҳоқхон Иброт 1860 йилларда Қўқон ҳарбий ишлари, қуроллари ҳақида қуйидагиларни ёзган: «*Маллахон ҳукумати тўплар қуйдириб, милтиқлар ясаб, корхоналар қилиб, тўплар устига кумушлар била ёзувлар ёзуб, яхши диққат эткан эди*».

Хулоса қилиб айтганда, XIX аср ўрталарига келиб, порох ва ўқ отар қуролларнинг ишлатилиши кенг тус олганлиги учун, нафтандоз ва умуман нефть қуроллари ҳарбий мақсадларда ишлатиш камайиб борди.

**Илҳомжон ЖАМОЛҲОЖИ,
Темурийлар тарихи
давлат музейи
илмий ходими,
тарих фанлари номзоди**

Hamkorlik istiqbollari

МАҚСАД МУШТАРАК

Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округ бошқарув аппаратида Мудофаа вазирлиги ҳамда мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти марказий кенгаши ўртасида имзоланган ҳамкорлик меморандумида белгиланган вазифалар ижросини янада кучайтириш юзасидан йиғилиш бўлиб ўтди.

Унда «Ватанпарвар» ташкилоти марказий кенгаши раиси ўринбосари полковник Нурмухаммад Муллабоев, Қашқадарё, Бухоро, Сурхондарё вилоятлари кенгаши раислари округ кўшинлари кўмондони генерал-майор Зайнобиддин Иминов билан учрашиб, қатор масалалар юзасидан фикр алмашди.

Тадбир аввалида бугун «Ватанпарвар» ташкилотининг ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларнинг бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш, келажақдаги фаолиятларида кўмак бериш борасидаги ўрни қай даражада экани таҳлил этилди.

Айни пайтда ташкилот негизда спортнинг 12 та техник ва амалий турлари бўйича ҳамда «Электрик-аккумуляторчи», «Автоэлектрик», «Газ-электропайвандчи» каби 5 турдаги касб-хунар тўғрисидаги ташкил этилган. Шунингдек, барча тоифадаги ҳайдовчилик гувоҳномаларини бериш ва автотранспорт ҳайдовчиларининг малакасини ошириш курси учун дарс машғулоти мавжуд. «Ватанпарвар» ташкилотининг биргина Қашқадарё вилояти тасарруфидаги 17 та ўқув спорт-техника клубида 6 000 дан ортиқ ўғил-қиз машғулоти билан банд. Бу кўрсаткич Бухоро вилоятида 4 000, Сурхондарё вилоятида 7 000 га яқинни ташкил этади.

Округ кўмондони кўшинларда хизмат ўтаётган контракт бўйича ҳарбий хизматчиларни ҳам ўз мутахассислиги бўйича «Ватанпарвар» ташкилотида ўқитиш орқали малакасини ошириш борасида, шунингдек, уларнинг оила аъзоларига ҳам спорт турлари ва касб-хунар ўргатиш юзасидан таклифлар билдирди. Бугунги кунда малакали мутахассисларни тайёрлаш учун хизмат қилаётган ушбу ташкилот томонидан эндиликда ҳарбий хизматчиларнинг ҳам билим ва кўникмаларини ошириш ишлари янада самаралироқ йўлга қўйилди.

Ташкилотнинг аҳоли орасидаги нуфузини ошириш, унда ўқишга бўлган қизиқиш ва талабни кучайтириш борасидаги қатор тарғибот тадбирларида округ ҳарбий хизматчиларининг иштирокини янада кенгайтириш режалаштириб олинди.

Аслида ҳар икки томоннинг мақсади муштарак – Ватан мудофаасини мустаҳкамлаш. Ўтказилаётган тадбирлар моҳиятида ҳам руҳан ва жисмонан баркамол авлодни тарбиялашдек улғу мақсад этибди. Баркамол авлод эса эртанинг мустаҳкам кўрғонидир.

Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округ матбуот хизмати

Huquqbuzarliklar profilaktikasi

OGOHLIKKA DA'VAT

Janubi-g'arbiy maxsus harbiy okrug boshqaruv apparatida "Korrupsiyadan xoli Yangi O'zbekiston uchun birlashaylik!" shiori ostida profilaktik tadbir o'tkazildi.

Унда Janubi-g'arbiy maxsus harbiy okrug qo'shinlari qo'mondonining o'rinbosari, Qarshi harbiy prokurori va harbiy sudi raisi, Qashqadaryo viloyati ichki ishlar boshqarmasi hamda Bosh prokuratura huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamentining viloyat boshqarmasi tezkor xodimlari ishtirok etishdi. So'zga chiqqanlar korrupsiyaga qarshi kurashish va uning oldini olish masalalari, respublikamizda bu yo'nalishda olib borilayotgan keng ko'lamli islohotlar va qabul qilinayotgan normativ-huquqiy hujjatlarning mazmuni-mohiyati haqida tushunchalar berib, jamiyat hayotida uchrayotgan bunday illatning tag-tomiri bilan yo'q qilish chora-tadbirlari bo'yicha fikr-mulohazalarini bildirishdi.

Округ миқйосидagi ҳарбий қисм ва муассасаларни қамраб олган маъруза тадбирда муҳокамадagi масалалар юзасидан tegishli chora-tadbirlar belgilab olindi. Shuningdek, tadbirga jalb qilingan O'zbekiston oliy harbiy aviatsiya bilim yurti mutaxassisi ishtirokchilarga "Ogohlik – davr talabi" mavzusida hozirgi kundagi mavjud siyosiy vaziyat, xalqaro maydonda ro'y berayotgan o'zgarish va yangiliklar haqida ma'lumotlar berdi.

Adliya kapitani Rustam SOBIROV,
Qarshi harbiy prokurorining katta yordamchisi

«Vatanparvar» – mening tanlovim»

ТАШКИЛОТ ФАОЛИЯТИ ТАНИШТИРИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти Қашқадарё вилояти кенгаши томонидан Шаҳрисабз шаҳридаги автомобиль мактабида фуқаролар, айниқса, ёшларни «Ватанпарвар» ташкилоти фаолияти ва унинг имкониятлари билан яқиндан таништириш мақсадида «Ватанпарвар» – менинг танловим» шиори остида очик эшиқлар куни ўтказилди.

Тадбирда Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округ ҳарбий хизматчилари, ташкилотнинг Қашқадарё вилояти кенгаши ходимлари, фахрийлар, фидойи касб эгалари бўлган устозлар, спортчилар ва ўқувчи-ёшлар ҳамда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этди.

Унда сўз олганлар томонидан ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, касб мутахассислигига ўқитиш ҳамда техник ва амалий спорт турларига жалб этиш муҳим вазифалардан эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Тадбирда дастлаб иштирокчилар автомобиль мактабидаги шароитлар билан яқиндан таништирилди. Улар кўргазмалар давомида ўзларини қизиқтирган саволларига мутахассислардан тўлиқ жавоб олишди.

Ҳарбий оркестр, ёшлар ва ҳарбий хизматчиларнинг бадиий ва кўргазмали чиқишлари ҳамда техникалар кўргазмаси тадбирга ташриф буюрганларда катта таассурот қолдирди. Фаол иштирокчилар ташаккурнома ва эсдалик совғалар билан рағбатлантирилди.

Xalq va armiya – yakdil

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ АЪЗОЛАРИ СИРДАРЁДА

Халқ ва армия – бир тану бир жон. Бу ғоя бугун ҳаётда тўла-тўқис ўзифодасини топмоқда. Олий ҳарбий таълим муассасалари, ҳарбий қисмлар халқимиз учун ўз эшикларини кенг очяпти.

Албатта, бу эзгу ташаббуснинг ҳаётга татбиқ этилишида Мудофаа вазирлиги ҳузуридаги Жамоатчилик кенгашининг алоҳида ўрни бор. Кенгаш бугунги кунда қизғин фаолият олиб бормоқда. Кенгаш аъзолари мудофаа соҳасидаги ислохотлар, ҳарбий хизматчиларга яратилаётган шароит ва имкониятлардан келиб чиққан ҳолда вазирлик фаолиятининг очиқ-ошкоралигини таъминлаш, ҳарбий қисмларда соғлом маънавий-руҳий муҳит, юксак ахлоқ ва маданият сақланишини таъминлаш бўйича ўз тавсияларини бериб келмоқда.

Кенгашнинг бир гуруҳ аъзолари Сирдарё вилоятида жойлашган Мудофаа вазирлиги Ҳаво ҳужумидан мудофаа кўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари кўмондон-

лигига қарашли ҳарбий қисмга ташриф буюриб у ерда, яратилган шарт-шароитлар билан яқиндан танишди. Йигитлик бурчини ўтаётган муддатли ҳарбий хизматчилар билан очиқ мулоқот қилди.

– Бугун миллий армиямиз чинакам мардлар мактабига айланди, – дейди Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси раиси ўринбосари, Мудофаа вазирлиги ҳузуридаги Жамоатчилик кенгаши аъзоси Холмурод Салимов. – Ҳарбий қисмда аскарлар учун яратилган шароитлар ҳавас қиларли даражада. Энг муҳими, бундай ижобий ҳолатни республикаимизнинг олис гарнизонларидаги ҳарбий қисмларда ҳам кўряпмиз. Ҳарбий жамоалардаги муҳит эса ҳаммамизни қувонтиради: сержант ва офицерлар аскар-

лар билан ака-ука, устоз-шогирддек бўлиб кетган.

Ташриф давомида ҳарбий қисм шахсий таркиби, аскарлар ҳамда Жамоатчилик кенгаши аъзолари иштирокида давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист, истеъфодаги подполковник Абдураззоқ Обрўев ўзининг ҳазиломуз шеърлари билан даврани қизитиб юборди. Яқинда Мудофаа вазирлиги ҳузуридаги Жамоатчилик кенгаши аъзолари ҳарбий қисм кутубхонаси учун китоблар жамланмасини совға қилди.

Иномжон ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Сирдарё вилояти
фахрийлар кенгаши
раиси ўринбосари,
истеъфодаги подполковник

Adabiy kecha

YODI DILLARDA MANGU

“Adiblar xiyoboni”da O‘zbekiston Qahramoni, O‘zbekiston xalq yozuvchisi Said Ahmad tavalludining 102 yilligiga bag‘ishlangan tadbir bo‘lib o‘tdi. Unda adibning qizi Nodira Xusanxo‘jayeva, O‘zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a‘zolari, taniqli olimlar hamda Toshkent viloyatida joylashgan harbiy qism harbiy xizmatchilari ishtirok etdi.

Said Ahmad haqida gap ketsa, o‘quvchilar ko‘z o‘ngiga darhol o‘sha mashhur “Kelinlar qo‘zg‘oloni” spektakli kelishi hech kimga sir emas. Ko‘plab xorijiy tillarga tarjima qilingan, tili sodda, samimiy va xalqchil ushbu asar boqiy qadriyatlarimizdan so‘zlaydi. Bu esa adibning ijodiy salohiyati nechog‘lik

yuksak ekanligidan dalolat beradi. Ana shunday e‘tirofni uning “Yo‘qotganlarim va topganlarim”, “Qorako‘z majnun”, “Kiprikda qolgan tong”, “Ufq”, “Jimjitlik” kabi asarlariga nisbatan ham aytish mumkin.

Tadbirda so‘zga chiqqanlar adib hayoti va ijodiga to‘xtalar ekan, asarlari tahliliga

alohida urg‘u berdi. Ularda ilgari surilgan g‘oyani yig‘ilganlarga o‘ziga xos tarzda tushuntirib berdi.

Kechaning aziz mehmoni bo‘lgan Said Ahmadning qizi Nodira Xusanxo‘jayeva esa otasi bilan bog‘liq xotiralar bilan o‘rtoqlashdi. Hayot yo‘li o‘ziga xos qiyinchiliklarga to‘la bo‘lgan Said

Ahmadning insoniylik fazilatlarini, oilaga, farzandga bo‘lgan munosabati, xalq qalbidan joy olgan, adibga shuhrat keltirgan asarlarining yozilish tarixi haqida so‘zlab berdi.

Qiziqarli o‘tgan tadbirda harbiy xizmatchilar ham faol ishtirok etdi.

Mayor Vohid HAMIDOV

"Mudofaa vaziri kubogi"

АЛП ЎҚЛОНЛАР БЕЛЛАШУВИ

Республикамизнинг барча ҳудудларида ҳарбий хизматчилар ва ёшлар иштирокида «Мудофаа вазири кубоги» учун ўтказилиб келинаётган миллий кураш ва тош кўтариш мусобақалари қизгин кечмоқда. Соғлом турмуш тарзини тарғиб қилишга қаратилган беллашувларда 18 ёшдан 30 ёшгача бўлган юртдошларимиз иштирок этишяпти.

Айни вақтда ҳудудларда мазкур мусобақаларнинг дастлабки босқичи ўз ниҳоясига етиб, навбатдаги беллашувларга қизгин тайёргарлик кўриломоқда. Қашқадарё вилоятининг Нишон, Косон, Муборак ва Ғузор туманларида эса мусобақанинг иккинчи босқичига аллақачон старт берилган.

Жараёнда полвонларнинг ҳар бир ҳаракати ҳарбий хизматчилар ва спортчи мутахассислардан тузилган ҳакамлар ҳайъати томонидан ҳаққоний баҳоланиб,

мусобақанинг мутлақ ғолиблари муносиб тарзда аниқланмоқда.

Эслатиб ўтамиз, ёшлар ўртасида тўрт босқич ва тўрт вазн тоифасида ўтказилаётган беллашувларнинг 13 июндан 19 июнгача туман ва шаҳар, 20 июндан 25 июнгача вилоят ҳамда 27 июндан 29 июнгача республика босқичлари ташкил этилади.

Жануби-ғарбий махсус
ҳарбий округ матбуот хизмати

НИШОНЧ БАХШ ЭТГАН МУСОБАҚА

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ва Спортни ривожлантириш вазирликлари ҳамда Ёшлар ишлари агентлиги билан ҳамкорликда ҳарбий хизматчилар ва ёшлар ўртасида спортнинг миллий кураш ва тош кўтариш турлари бўйича «Мудофаа вазири кубоги» мусобақалари учун баҳслар 25 май куни старт олган эди.

Мусобақанинг маҳалла босқичи айни кунларда якунланди. Хусусан, Самарқанд вилоятининг Иштихон тумани ҳамда Жиззах вилоятининг Зарбдор туманида «Мудофаа вазири кубоги» учун миллий кураш ва тош кўтариш мусобақаларининг дастлабки босқичлари ўз якунига етди.

Зарбдор туманида жами 24 та маҳалла мавжуд бўлиб, шу вақтга қадар 21 тасида, Иштихон туманида эса 62 та маҳалланинг 54 тасида мусобақанинг дастлабки босқичлари ўтказилди.

Зарбдор туманининг «Шодлик» спорт мажмуасида ўтказилган навбатдаги мусобақаларда тумандаги Бўстон, Шодлик ҳамда Янги Бўстон маҳалласининг полвонлари қизгин ва мурасиз баҳсларни олиб боришган бўлса, Иштихон туманидаги Бойлота, Қирқийгит, Чинортепа, Қўнғирот, Деҳқонобод, Кўктепа, Катта Қанғли ҳамда Бешкапа маҳалла ёшларидан ҳар икки спорт тури бўйича 4 тадан вазн тоифасида саралаб олинди.

Мусобақаларнинг тақдирлаш маросимида сўзга чиққан туман ҳокимликлари, фахрийлар ҳамда ҳарбий хизматчилар миллий спортининг ёшлар тарбиясида ва уларнинг камолотида тутган ўрни ҳақида сўзлаб, давлатимиз раҳбари томонидан ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтишини таъминлаш ва уларни спортга кенг жалб этишга қаратилаётган эътиборини алоҳида эътироф этишди, ёшларга кейинги босқичда омад ёр бўлишини тилашди.

Мусобақалар якунида 4 та вазн тоифасида аниқланган ғолиб ва совриндорларга туман босқичида иштирок этиш учун йўлланма, диплом, медаль ва эсдалик совғалар топширилди. Ҳарбий оркестр жамоасининг бадий чизиқлари ва ҳарбий хизматчиларнинг қўл жанги санъатидаги маҳоратлари йиғилганларга қувонч ва ишонч бахш этди.

Марказий ҳарбий округ матбуот хизмати

Turmush chorrahasi

МЕҲРИБОНЛИК УЙИНИНГ «ОНАЖОНИ»

Меҳрибонлик уйда бугун байрам – муассаса ташкил этилган кун. Неча юзлаб кўнгли ярим норасидаларни бағрига олган, тарбиялаб улғайтирган, ҳаётга учирма қилган азиз даргоҳ бугун ўзгача қиёфада. Болалар гўшасининг кириш эшигидан тортиб, ҳовлию хоналарга қадар чиройли безатилган. Бу яратувчанликда тарбияланувчи ўғил-қизларнинг меҳнати беқиёс. Уларнинг қўл меҳнати билан яратилган турли ижодий ишлари ҳовли четига қатор терилган столлардан ҳам жой олган, яъни кўргазмалар қилинган.

Ташқаридан келаётган меҳмонлар оқими узилмайди. Чиройли кийиниб олган тарбиячи ва тарбияланувчилар уларни очик чеҳра ила қарши олишяпти. Баъзи келувчиларнинг кўзда ёшу, қўлда совға-салом билан ташриф буюришидан шу ерда тарбияланганини англаш қийин эмас. Улар ота-оналарини қаттиқ соғинган фарзандлар каби устозларининг бағрига интилаганини четдан кузатиш ҳам завқли, ҳам дилни эзадиган лаҳзалар. Беихтиёр кўзга ёш келтирадиган бу ҳолатни ўша фурсатда ҳозир бўлган инсонгина ҳис қила олади.

Бу ерда кечаётган ҳар бир жараён оммавий ахборот воситалари ходимлари томонидан тарихга муҳрланмоқда. Мен ҳам муҳбирлик вазифамни бажаряпман. Мақсадим – нафақат бугунги тадбирни ёритиш, балки Меҳрибонлик уйида узоқ йиллардан буён хизмат қилаётган Мавзуна опа ҳақида очерк тайёрлаш. Бу устоз тўғрисида ёзишни менга шу ерда хизмат қилаётган ходимлардан бири қайта-қайта кўнғироқ қилиб, илтимос қилганди.

Дарҳақиқат, кўнгли ярим норасидаларга оналик қилган азиз устозлар ҳақида қанча мақолаю очерклар тайёрланса, шунча кам. Меҳрибонлик уйи директорининг ўринбосари бўлган Мавзуна опа айни фурсатда меҳмонларни кутиб олишга бош бўлиб турибди. Чехрасида майин табассум зоҳир опани четдан кузатиш баробарида олдига аста яқинлашдим. Мақсадим – тадбирдан сўнг опа билан бафуржа суҳбатлашиб олиш. Ёки Мавзуна опанинг имконига қараб, очерк учун учрашув белгилаш.

Ана, шу ерда тарбияланиб, ҳаётда ўз йўлини топган басавлат йигит опага яқинлашди.

– Онажон, саломатмисиз?
– Кўзларимга ишонмайман, бормисан, Дониёр ўғлим? – кучоғини очди Мавзуна опа. – Кўпдан буён бизни йўқламай кўйдинг?

– Иш билан хорижга кетгандим, онажон, яқинда қайтдим.

– Катта бўлган даргоҳингни, устозларингни унутмасанг бўлгани, болам!

– Сизларни унутиб бўладими, онажон!..

Бир талай совғалар келтирган йигитни опа кўзларида қувонч ёши ила меҳр билан меҳмонлар учун тайёрланган хонага таклиф қилди. «Қанчалар ҳаяжонли дамлар, – хаёлдан ўтказаман, – опа ҳақидаги очеркимга бу йигитдан ҳам, албатта, «интервью» олишим керак...»

– Ассалому алайкум, онажон! – хаёлимни озгин, буғдойранг қизинг каломи бўлди.

Ёнида икки-уч ёшли болақайнинг қўлидан тутганча, кучоғини очиб, Мавзуна опага яқинлашди у.

– Онажоним, устозим, сизларни роса соғиндим, байрам муборак!

– Кел, Назиҳа! – у билан хўшламайгина кўришди опа. – Соғлиғинг яхшими, боланг билан иш излаб, ҳалиям кўчама-кўча юрибсанми?

– Йўғ-е, онажон, – мендан хижолат бўлган ёшгина жувоннинг буғдойранг юзи янада қизил тус олди. – Ўғлимни боғчага жойлаб, ошхонада ишляпман. Ишга кирганимдан кейин икки-уч бор келдим. Фақат сиз йўқ экансиз-да.

– Яхши, ҳартугул ўзингни ўзинг эплаб қолибсан.

– Майли, мен бошқалар билан ҳам саломлашай, чарчаманг, устоз, – Назиҳа тунд қиёфага кирган устозининг нописанд нигоҳларидан тезроқ халос бўлиш учун ундан узоқлашди.

Мавзуна опа жувонга қилган совуқ муомаласидан ҳайратда турганимни кўриб, у ҳақда изоҳ беришга тушди:

– Назиҳа чақалоқлигидан шу ерда катта бўлган. Ҳеч кими йўқ, ташландиқ. Қизчалигидан енгилтабиат бўлиб улғайди. Ташқарига чиқди дегунча йигитларга қараб, кўзи олма терарди.

– Жуда ёш она бўлганми дейман?

– Ҳа, Меҳрибонлик уйдан кетганидан кейин кўп ўтмай, туғди деб эшитдик.

– Унга туққанидан кейин кимдир ғамхўрлик қилдими, эрими ёки...

– Қанақа эр? Боласини ўзи судраб юриб, катта қиялпти. Давлат томонидан бир хонали уй берилган. Шунга ҳам шукур қилсин, уйи бўлмаганда, ҳароми боласи билан қаерга сиғарди.

– Ҳарқалай сизлардан бошқа ҳеч кими йўқ экан, бола катта қилиш қийин.

– Бундайларга шафқат қилишнинг кераги йўқ...

Бошимдан муздек сув қуйилгандек бўлди. Мавзуна опа қошларини кибр ила керганича майин жилмайиб, келаётган меҳмонлар билан яна салом-аликка киришиб кетди. Мен Назиҳа кетган томонга қарадим. Озгинлигидан кўйлаги устидан елка суюги бўртиб турган жувон меҳр ила ўзига яқин деб билган инсонларни бирма-бир бағрига босяпти. Кўз очиб, шу даргоҳни кўрган қизгинанинг юзидан не чоғлик табассум бўлмасин, кўзларидаги маъюслик дилимга муҳрланиб қолди. Мавзуна «онажон» ҳақидаги мақолани унутдим.

ОТА АСРАГАН ХУРМОЛАР

Шарифа ота уйига борди дегунча, отасининг китоб жавони жойлашган ихчамгина хонага кириб, бир муддат вақт ўтказди. Баъзида дадаси учун қадрдон бўлган китобларни бир-бир қўлига олиб, жавонни артиб-суртиб, қайта жойлайди. Баъзида китобларга термилган кўйи отаси билан кечган қадрли дамларни ёдга олиб, унсиз йиғлайди. Унинг ўрнини ҳеч ким боса олмаслиги, қайноқ меҳрини ҳеч ким бера олмаслигидан дили куяди. Узоқ йиллар муаллимлик қилган Низомжон ака зиёли, китобсевар инсон эди. Саралаб йиққан китобларини еру кўкка ишонмасди. Шарифа бу китобларнинг барчасини ўқиб чиққан. Дадасидан яна янги-янги китоблар талаб қилар, уларни худди отасидек асраб-авайларди. Балки, шу сабаб Низомжон ака китобсевар қизини бошқача яхши кўрарди. Отасидан кейин... китобларнинг чўғи анча камайган.

Узоқ йўл босиб келган Шарифа ниҳоят яна ота уйида. Онаси Мўсина ая билан дастурхон устида обдан суҳбатлашишди. Қишлоқда, қариндош-уруғлар орасида кечаётган янгиликлар ҳақида тўхталиб ўтишди. Шарифа аслида қишлоққа келин бўлган. Ота-онаси оиладаги беш қизни ён-атрофларига узатган. Аммо ризқ-насиба деганларидек, Шарифа айни дамда оиласи билан катта шаҳарда истиқомат қилади. Қишлоққа икки-уч ойда бир келади. Отаси ҳаётлигида унинг келишини эшитди дегунча, ота-онаси кўш кабулардек унинг йўлига кўз тутиб туришарди. Бугун эса онаси ёлғиз. Ўғил-қизлар не чоғлик оналарига парвона бўлмасин, дадасидан кейин у анчайин чўкиб қолган.

– Қизим, ҳеч нарса емайсан, иштаханг яхшимас!
– Шарифага термилди Мўсина ая. – Шаҳарнинг баланд уйлари рангингни анча олиб кўйибди.

– Иштаҳам жуда яхши, аяжон! – кулди Шарифа. – Ҳар сафар шундай дейсиз. Фақат хурмо бўлганида йўқ демасдим. Дадам эккан хурмоларнинг таъми бошқача-да.

– Ҳушим курсин, хурмони яхши кўришинг эсимда йўқ. Яқинда териб, улгуржи сотиб юбордик. Сенга аталгани турибди, болам. Ҳозир уканга айтаман, омбордан олиб чиқади, – ўғлини чақира кетди Мўсина ая: – Ҳамидбе-ек, қаердасан?..

Онасининг чақириғи билан ҳовли томорқасида иш қилиб юрган укаси дарҳол етиб келди.

– Менга қара, болам, опанга аталган хурмолардан дарров олиб чиқ! Келинга берсанг, ювиб, дастурхонга олиб келади.

– Омборда хурмо йўқ, ая, – каловланди Ҳамидбек.

– Нега йўқ бўлади, опанга деб алоҳида олиб кўйгандик-ку?

– Харидор илтимос қилганди, сотиб юбордим.

– Омборда шунча мева туриб, хурмоларни сотдингми?

– Харидор хурмо сўраганидан кейин...

– Мендан бир оғиз сўрамадингми, ўғлим? Ахир хурмоларни опанг учун...

– Намунча ваҳима қиласиз, ая! Опанинг хурмо егиси келса, ҳозир бир-икки кило топиб келаман.

– Бўлди, тортишманглар, – суҳбатга қўшилди Шарифа. – Хурмо ейишим шарт эмас. Ишингни қилавер, ука. Аяжон, мен дадамнинг хонасини бир зиёрат қилиб чиқай.

Шарифа отасининг тафти келиб турган хонага кирди-ю, китоб жавонини пешонасини тираганча, йиғлаб юборди. У укасининг ўзига аталган хурмоларни сотиб юборганидан эмас, отасининг хурмо билан боғлиқ кўксига муҳрланиб қолган меҳридан кўз ёшини тия олмасди.

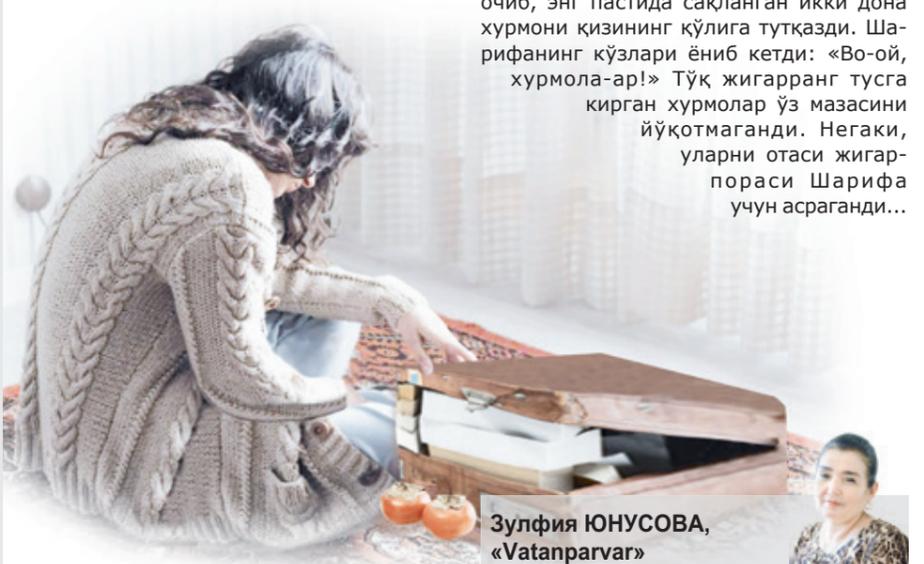
Ушанда баҳорнинг илк кунлари эди. Ўнта бўлса, ўрни бошқа, деганларидек, шаҳардан келган қизларини Низомжон ака билан Мўсина опа хурсанд кутиб олишди. Қишлоқ неъматлари билан дастурхонни тўлдиришди: олма, анор, ёнғоқ, бодом, майиз... Дадасининг эрка қизи кутилмаганда:

– Қани энди, хурмо бўлганида! – деди ўзига ўзи гапиргандек.

– Хурмо дейсанми? – кулди Мўсина опа. – Хурмони сақлаш қийин, қизим, қишгача етиб бормай соб бўлади. Ҳозир баҳор бўлса.

– Мен билан юр-чи, – ўрнидан кўзгалди Низомжон ака. – Сенга зўр нарса олиб кўйганман.

Ота-бола дадасининг хонасига киришди. Низомжон ака китоб жавонини очиб, энг пастида сақланган икки дона хурмони қизининг қўлига тутқазди. Шарифанинг кўзлари ёниб кетди: «Во-ой, хурмола-ар!» Тўқ жигарранг тусга кирган хурмолар ўз мазасини йўқотмаганди. Негаки, уларни отаси жигарпораси Шарифа учун асраганди...

Зулфия ЮНУСОВА,
«Vatanparvar»

Mulohaza

МУАММО ҲАМУЗ КУН МАСАЛАСИДА

Мақола эълон қилинганига уч ой бўлди. Ўтган вақт давомида ижтимоий тармоқ ва теледастурларда узатилаётган йўл-транспорт ҳодисаларига оид хабарлар хронологиясини диққат билан кузатдик. Афсуски, ҳали-ҳануз бир кунда ўртача 4 ёки 5 та хабар автоҳалокат натижасида ҳалок бўлган, тан жароҳати олган, майиб-мажруҳ бўлиб қолган инсонларнинг аянчли тақдири хусусида бўлаётир. Шахсий кузатувимизга кўра, бир ой вақт давомида узатилган хабарларнинг 30-35 фоизига айнан мазкур мавзу кўтариляпти. Рақамлар эса алдамайди. Келтирилган сонлар муаммонинг кўлами ва жиддий эканлигидан далolat.

Жаҳонда автоуловлар сонининг ошиши натижасида йўл-транспорт ҳодисалари ҳам параллел равишда кўпайиб бораётгани рост. Бу эса ўз навбатида ЙТХ оқибатида табиий жараёнларсиз инсон ўлимининг сезиларли равишда ошишига олиб келяпти.

маданияти, ҳаракат иштирокчиларининг бир-бирига бўлган ўзаро ҳурмат ва билим тажрибаси пасайиб бораётгандек.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти маълумотларига кўра, дунё бўйлаб йилига 50 миллиондан ортиқ одам ЙТХ сабаб жароҳат олади ва мажруҳ бўлиб қолади. Ҳар йили 1,3 млн инсон, шу жумладан, болалар бахтсиз ҳодисаларнинг қурбони бўлишади. Ҳар куни 3,5 минг кишининг жони йўлларда узилади.

Бу рақамларни шунчаки айтиб кетиш осон. Лекин чуқурроқ тафаккур қилинса, дунёда аҳолиси 1,3 млн кишига етмайдиган саксондан ортиқ давлат бор. Яъни ҳар йили кичикроқ бўлса-да, битта давлат аҳолиси ғилдираклар остида янчилик, нобуд бўлмоқда. Кунлик кўрсаткичлар ундан ҳам даҳшатли. Ўзбекистон қишлоқларида аҳоли сони ўртача 3,5 минг нафар деб оладиган бўлсак, у ҳолда ҳар куни дунё бўйича битта

йўл-транспорт ҳодисаси содир этилган (бу олдинги йилга нисбатан 43,24 фоизга кўп демакдир). Натижада 2 426 киши ҳаётдан кўз юмган (ўлим кўрсаткичи ўтган йилга нисбатан 23,65 фоизга ошган. Бу кунига ўртача 6 нафар инсон ҳаёт билан бевақт видолашишига тенг), 9 230 киши турли даражада тан жароҳати олган. 4 698 та ҳолат пиёдалар билан юз берган. 1 621 та ҳодиса болалар иштирокида содир бўлган.

ВАҚТ БОРИДА АНГЛА

Жаҳон бўйича умумий ўлим сабабчилари орасида авариялар «кучли бешталик»ка кирар экан. Юртимизда ушбу бахтсиз ҳодисаларнинг кўп ҳолларда бевосита болалар иштирокида содир бўлиши эса бу муаммонинг нақадар жиддийлашиб бораётганини кўрсатиб беради.

Хулоса ўрнида айтиш мумкинки, бу соҳада ижобий натижага

Ichishni tashlash uchun endi juda kech

Alkohol ta'sirida avtomobil boshqarish o'limga yoki jiddiy jarohatlanishga olib keluvchi holatga uchrashingiz ehtimolini oshiradi. Bunga qarshi qonuniy choralar yo'lardagi o'limlarni 20 foizgacha kamaytirishi mumkin.

Tezlikni pasaytirish uchun endi juda kech

Tezlik yo'l harakatining boshqa tashkilotchilari - haydovchilari ham, yo'lchilari ham, piyodasi ham, velosipedchisi ham o'zlarini o'zlarini. O'rtacha tezlikni 5 foizga pasaytirish o'limlar YITXni 30 foizgacha kamaytiradi.

Kamar taqish uchun endi juda kech

Xavfsizlik kamarini taqish jiddiy jarohat olish yoki o'lim xavfini 40 foizdan 65 foizgacha kamaytiradi.

Maxsus boshkiyim kiyish uchun endi juda kech

YITXda o'lim va jarohatlarining aksariyati bosh jarohatida vafot etadi. Boshkiyimni to'g'ri kiyish o'lim riskini qariyb 40 foizgacha, jiddiy jarohatlanish xavfini 70 foizgacha kamaytiradi.

Газетамизнинг аввалги сонларида «Йўл-транспорт ҳодисаларининг сабабчиси ким?» номли мақола эълон қилган эдик. Унда ушбу ҳодисаларнинг асл сабабчилари кимлар эканлиги, юртимизда ўтган вақт давомида кузатилган йўл-транспорт ҳодисаларининг аниқ статистикаси ҳамда муаммонинг ечими юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларимиз билан ўртоқлашган эдик.

ҚЎРҚИТАДИГАН РАҚАМЛАР

Республикамизда ҳам кундан-кун транспорт воситаларининг сони ортиб борапти. Ички ишлар вазирлиги Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармаси келтирган маълумотга кўра, 2001 йилда Ўзбекистон Республикасида 1 млн 200 мингта транспорт воситаси бўлган. Давлат статистика қўмитаси тақдим этган маълумотда эса 2021 йил 1 декабрь ҳолатига кўра, уларнинг сони 3 млн 775 мингта ташкил этган. Бугунги кунда юртимизда автомобиллар сони ҳар йили ўртача ҳисобда 300 мингтага ортапти. Яъни ҳар йили мамлакатимизда автоуловлар салмоғи ўртача 14 фоизга кўпаяпти. Автоуловлар сонининг ортиши инсонлар ҳаёт фаровонлиги ошаётганининг бир белгиси, иқтисодиётнинг равнақ топаётганидан далolat, бу – масаланинг ижобий томони. Аммо йўл ҳаракати қоидаларига амал қилмаслик ҳолатлари, бунинг натижасида йўлларда йўл-транспорт ҳодисалари содир бўлиш эҳтимолининг ортаётгани эса ташвишли ҳол. Автотранспорт воситалари ва ҳайдовчилар сони йилдан йилга кўпайгани билан, афсуски, уларнинг ҳайдовчилик

қишлоқ аҳолиси ушбу ҳодисалар оқибатида йўқ бўлиб кетмоқда.

МЕНГА ТААЛЛУҚЛИ ЭМАС, ДЕМАНГ!

БМТ 2030 йилга келиб ЙТХ туфайли ўлим ва жароҳатланиш кўрсаткичини икки баробар камайтиришни мақсад қилган. Бунинг учун ташкилот мунтазам ва таъсирли тарғибот усулларидан фойдаланишни режалаштирилган. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти томонидан тайёрланган ушбу инфосуратларда йўл-транспорт ҳодисаларининг асосий сабаблари келтириб ўтилган. Улар шу йўл орқали ҳайдовчи ва пиёдаларни хушёрликка чорламоқда.

БМТ ва ЖССТнинг эълон қилган ҳисоботида замонавий дунёда ҳар 24 сонияда бир инсон ЙТХ натижасида ҳалок бўлиши келтирилган.

Афсуски, Ўзбекистондаги вазият ҳам ўта оғир. Ички ишлар вазирлиги Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармаси 2021 йилда республика йўлларида содир бўлган йўл-транспорт ҳодисалари ҳақида статистик маълумотни эълон қилган эди. Унга кўра, 2021 йилда жами 10 001 та

эришиш учун муаммони кимнингдир чўнтагидан қидириш самара бермайди. Энг тўғри ечим йўллардаги ҳаракатни рақамлаштиришдир. Яна жамоатчилик назорати ҳам. Яъни аҳоли орасида қоидабузарликка муросасиз муносабат шакллантириш зарур. Инсонларнинг йўл-транспорт ҳодисасига муносабати ўзгариши билан бу масала ижобий тус ола бошлаши тайин. Шунингдек, умумтаълим мактабларида йўл ҳаракати қоидалари дарсини таъсирчан шакллар билан интерфаол усулда ўтиш керак. Бу йўналишда, айниқса, йўл-патруль хизмати куч ва воситаларидан оқилона фойдаланиб, соҳа вакиллари билан биргаликда ҳаракат қилиш фойдадан холи бўлмайди. Қолаверса, ҳайдовчилик гувоҳномасининг берилиш тартибини ҳам янада такомиллаштириш зарур (албатта, бу борада ишлар бошланган). Ушбу тизимни коррупциядан холи қилиш, ўқитиш тизимига хусусий секторни кўпроқ жалб қилиш, дарс жараёнларида замонавий методикалардан кенг фойдаланиш яхши самара беради.

**Шерзод ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Vatanparvar»**

Salomatlik

KASALLIKLARGA BEFARQ BO'LMAYLIK!

Yurtimizda issiq kunlar boshlandi. Avvalo, havo haroratining yuqori bo'lishi inson organizmida ma'lum immunobiologik o'zgarishlarni yuzaga keltirib chiqarishi mumkin, ya'ni ko'p terlash oqibatida organizmning suvsizlanishi himoya tizimi kuchsizlanib, insonlarning kasalliklarga chalinish ehtimoli oshadi. Bu davrda odamlar orasida o'tkir yuqumli ichak kasalliklari ko'plab uchraydi. Bu kasalliklarni turli mikroorganizmlar keltirib chiqaradi.

Qo'zg'atuvchisining turiga qarab, ichterlama, oziq-ovqat toksikoinfeksiyalari, virusli gepatitlarning A va E turlari, vabo, qorin tifi va paratiflar, kasalliklar - ichburug', salmonellyoz, iyersinioz va boshqa shu kabi nomlar bilan yuritiladi.

Ushbu kasalliklarning yoz oylarida ko'proq uchrashiga bir qancha omillar sabab bo'ladi. Birinchidan yoz pishiqchilik mavsumidir, ya'ni meva, sabzavot va poliz mahsulotlari pishib yetiladi, odamlar ularni iste'mol qilish orqali qish davomida yetishmagan vitaminlarga bo'lgan ehtiyojlarini ancha qondiradilar. Bu esa inson organizmini mustahkamlashga xizmat qiladi. Lekin shuning bilan birgalikda ushbu mahsulotlarni sanitariya-gigiyena talablariga rioya qilmasdan iste'mol qilish turli xil oshqozon-ichak kasalliklarini keltirib chiqarishi mumkin. Bundan tashqari, oshqozon-ichak kasalliklari bilan og'riq bemorlar bilan muloqotda bo'lganda, uzoq muddat saqlanib, sifati buzilgan ovqatlarni iste'mol qilganda, hamda ochiq suv havzalarida cho'milgan paytlarda suv va oziq-ovqat mahsulotlari bilan mikroorganizmlarning organizmga tushishi natijasida kasallikka chalinishlari mumkin.

Kasallik qo'zg'atuvchilarni inson organizmiga tushishi uchun "iflos qo'llar" asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Mikroorganizmlar hojatxonadan chiqqanda, yuvilmagan qo'l bilan qo'l berib ko'rishganda, tashqi muhitdagi turli predmetlarni ushlagan vaqtda tushib qoladi. Kasallikni qo'zg'atuvchi mikroorganizmlar inson jismiga qo'lni yuvmasdan ovqatlanish natijasida (*shirinliklar, meva, sabzavotlar iste'mol qilish, pista chaqish*) og'iz orqali tushadi hamda oshqozon va ayniqsa, ichak yo'lida ko'payadi hamda ularning devorlarini yallig'lantirib, o'zidan toksin, ya'ni zahar ishlab chiqarib, butun tananing zaharlanishiga sabab bo'ladi.

Yuqumli me'da-ichak kasalliklari sog'lom kishilarga kasallikning yengil, yashirin shaklini boshdan kechirayotgan bemordan yoki kasallikning yaqqol shaklini boshdan kechirayotgan bemorlardan hamda tashqi ko'rinishidan sog'lom bakteriya (*yoki virus*) tashuvchilarning ajratmalari orqali yuqadi. Ular kasallik manbai sifatida tibbiyotda "xavfli guruhlar" deb ataladi.

Bundan tashqari, o'tkir yuqumli ichak kasalliklarining tarqalishida pashshalar ham katta rol o'ynaydi. Ular iflos joylarga qo'nib, kasallik qo'zg'atuvchi mikroorganizmlarni o'ziga ilashtirib oladi hamda oziq-ovqat mahsulotlariga qo'nib, mikroorganizmlarni tarqatadi. Kasallik qo'zg'atuvchi mikroorganizmlar yuqori darajadagi issiqlik, ultrabinafsha nurlar va dezinfektsiyalovchi vositalar ta'sirida o'ladi. O'tkir yuqumli ichak kasalliklari bilan og'riq shaxslarda kasallikning asosiy alomatlari bosh og'rig'i, tana haroratining yuqori bo'lishi, ich ketishi, qayt qilish, holsizlik, ishtaha pasayishi, qorinda (*ko'proq pastki sohasida*) og'riq, najasda qon, yiring yoki shilliq izlarining bo'lishi, ich kelishiga yolg'on chaqiriqlar hisoblanadi.

Kasallikka qarshi o'z vaqtida davo muolajalari o'tkazilmasa ko'p qayt qilish va terlash oqibatida bemorning tanasi suvsizlanib, og'ir asoratlar, ba'zan (*ko'pincha kichik yoshdagi bolalarda*) o'lim holatlari ham kuzatilishi mumkin. Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining ma'lumotiga ko'ra, shunday kasalliklarga chalingan har 200 bemordan bittasi suvsizlanish oqibatida olamdan ko'z yumar ekan. Yana bir noxush oqibatlaridan biri, bu ichak devorlarida teshilish xavfining mavjudligidir. Jumladan, qorin tifi, paratif va ichburug' kasalligini keltirib chiqaruvchi mikroblar ichak devorlarini yallig'lantiribgina qolmay, balki yara hosil qiladi, buning oqibatida ichak devori teshilish xavfi paydo bo'ladi.

O'tkir yuqumli oshqozon-ichak kasalliklaridan saqlanish uchun quyidagi tavsiyalarga amal qilish maqsadga muvofiq bo'ladi:

- ▶ birinchi galda ozodalikka rioya qilish, ayniqsa, qo'llarni ovqatlanishdan oldin va hojatdan keyin sovun bilan yuvish zarur. Bu kasalliklar bejiz "iflos qo'llar kasalligi" deb aytilmasligini esdan chiqarmang;
- ▶ shaxsiy gigiyena qoidalarga qat'iy rioya qiling;
- ▶ tekshirilmagan suv manbalaridan suv iste'mol qilmang. Qaynatilgan suv (*choy*) va qadoqlangan gazsiz mineral suv iching;
- ▶ cho'milishda suv havzalarining tozaligiga e'tibor bering, ifloslangan suv havzalari kasallikning mabai ekanligini unutmang;
- ▶ bozorlardan oziq-ovqat mahsulotlari xarid qilganingizda tozaligini bilmasdan og'izga solmang, ho'l mevalarni yaxshilab yuvib, iste'mol qiling, mevalarni qayta-qayta yuving;
- ▶ yaxshi saqlanmagan va uzoq vaqt turib qolgan ovqatlarni yoki salatlarini iste'mol qilmang, sovutkichlarni toza tuting va undagi mahsulotlarni saqlash muddatlariga amal qiling;
- ▶ idish-tovoqlarni yuvgandan so'ng kamida 15 daqiqa qaynab turgan suvga solib, zararsizlantiring;
- ▶ yuqumli kasallik bilan kasallangan bemorlarni ko'rgani borganda, iloji boricha yaqin muloqotdan o'zingizni saqlang;
- ▶ atrof-muhitni, yashash xonalar va umumiy foydalaniladigan joylarning doimo ozoda bo'lishini ta'minlang;
- ▶ agarda yaqinlaringiz, xizmatdoshlaringiz va yosh bolalaringizda qayt qilish, ich ketish, tana harorati ko'tarilishi kabi belgilar kuzatilsa, darhol shifokorga murojaat qiling.

Har birimizning sog'lig'imiz yuqorida aytilgan qoidalarni qanday bajarishimizga bog'liq. Qayd etilgan tavsiya va mulohazalar ko'pchilikka ma'lum. Ularni bajarish ham oson, buning uchun hech qanday qo'shimcha xarajat talab qilinmaydi. Faqat ushbu qoidalarni muntazam bajarish maqsadga muvofiq bo'lib, ortiqcha xarajattan saqlaydi. O'tkir yuqumli ichak kasalliklariga chalingan har bir bemorni davolash uchun ma'lum mablag' talab qilinadi. Bu esa kasallik qayd etilgan oila iqtisodi, qolaversa, davlatimiz iqtisodi va oila byudjetiga ham zarar keltiradi. Shuning uchun ham bemorlarni davolagandan ko'ra, kasallikka chalintirmaslikka harakat qilmog'imiz lozim.

Agarda yuqorida aytilgan tavsiyalarga amal qilsak, o'tkir yuqumli ichak kasalliklari va ularning og'ir asoratlaridan yiroqroq bo'lamiz hamda yaqinlarimiz, oila a'zolarimizning salomatligini mustahkamlashda o'z hissamizni qo'shgan bo'lamiz.

**Tibbiy xizmat mayori M. SHAROPOV,
Mudofaa vazirligi Sanitariya-
epidemiologiya nazorati markazi
sanitariya-gigiyena bo'limi mutaxassisi**

Qaror va ijro

TASHKILIY MASALALAR MUHOKAMASI

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 23-avgustdagi "O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi huzuridagi Jamoatchilik kengashi faoliyatini yanada takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori ijrosi bo'yicha Navoiy viloyati mahalla va nuroniylarni qo'llab-quvvatlash boshqarmasida Jamoatchilik kengashi a'zolarining hisobot yig'ilishi bo'lib o'tdi.

Yig'ilish Navoiy viloyati mahalla va nuroniylarni qo'llab-quvvatlash boshqarmasi boshlig'i vazifasini bajaruvchi - Jamoatchilik kengashi hududiy bo'linmasi raisi Shabon Nabiyev raisligida o'tkazildi.

Unda hisobot davrida amalga oshirilgan tadbirlarning o'tkazilishida yo'l qo'yilgan ba'zi bir kamchiliklar muhokama qilinib, ularni bartaraf etish chora-tadbirlari kelishib olindi. Ishtirokchilar kun tartibidagi masalalar bo'yicha taklif va tavsiyalarini bildirib o'tishdi.

F. JO'RAYEV

Harbiy texnika

ТАЛАБЛАР
АСОСИДА

МОДЕРНИЗАЦИЯЛАНГАН

KF-41 «Линкс» типдаги пиёдалар жанговар машинаси Германиянинг «Рейнметалл дефенс» компанияси мутахассислари томонидан яратилган бўлиб, у мана шу сериядаги аввалроқ яратилган модель – KF-31нинг модернизацияланган варианты ҳисобланади. Электр узатма билан таъминланган башняга (авария ҳолатида уни қўл билан айлантириш мумкин) 30 ёки 35 мм.ли автоматик тўп (мос равишда «Рейнметалл» ва «Эрликон» компанияси томонидан ишлаб чиқарилган) ва уч стволли 7,62 мм.ли пулемёт ўрнатилди. Тўпнинг жанговар комплекти таркибига ANEAD типдаги дастурланувчи портлатгич билан таъминланган снарядлар киритилган. Жанговар машинанинг узунлиги 7,3 метр, эни 3,6 метр ва баландлиги 3,3 метрни ташкил этади. Машина чуқурлиги 1,5 метргача бўлган сув тўсиқлари ва эни 2,5 метргача бўлган зовурларни енгиб ўтишга қодир. Максимум даражадаги зирҳли ҳимояни ҳисобга олган ҳолда «Линкс»нинг жанговар оғирлиги 44-45 тоннани ташкил этиши, бунда фойдали юкланининг максимум оғирлиги 18 тоннагача етиши мумкин. Экипаж уч кишидан иборат бўлиб, десант бўлмасига 8 нафар пиёда аскарлар жойлашади. Шоссе бўйлаб максимум ҳаракатланиш тезлиги соатига 70 км, ёқилғи бўйича юриш захираси 600 км. Машина башняси радиолокацион диапазонда сезилувчанликни пасайтириш талабларини ҳисобга олган ҳолда яратилган, иссиқлик сезилувчанлигини камайтириш учун эса «Линкс» ишланган газларни чиқаришнинг такомиллаштирилган тизими билан жиҳозланган. KF-41 «Линкс»нинг юриш қисми ҳар икки томонда 6 тадан резиналанган таянч каток (ғалтак)лардан ташкил топган.

РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНО-
УДАРНЫЙ
КОМПЛЕКС

В Китае разработан новый мобильный разведывательно-ударный комплекс (РУК), который позволяет производить запуск до 12 тактических беспилотных летательных аппаратов (БПЛА) и/или барражирующих боеприпасов (ББ). Комплекс представляет собой пусковую установку (ПУ) с 12 трубчатыми направляющими разного диаметра для каждого типа БПЛА, установленную на бронеевтомобиль YJ2080 с колесной формулой 4 x 4. ПУ в транспортном положении скрыта внутри автомобиля. После запуска из пневматической ПУ аппарат разворачивает пару складных крыльев и выполняет полет в район предназначения. В состав возимого комплекта входят четыре разведывательных БПЛА «Сула-30» (время нахождения в воздухе около 1 ч) и восемь ББ «Сула-89» (масса боевой части 2 кг, максимальная скорость полета 180 км/ч). Разведывательные аппараты обеспечивают обнаружение целей и передачу информации на КП в режиме реального времени, а барражирующие боеприпасы – поражение целей (легкобронированная техника, полевые укрепления, личный состав в укрытиях). По утверждению создателей, программное обеспечение комплекса позволяет образовывать «рой» из 12 БПЛА, повышая тем самым их боевую устойчивость, и нанести массированную атаку на одну или несколько целей одновременно.

УЧЕБНО-
ТРЕНИРОВОЧНЫЙ

САМОЛЁТ

Шведский учебно-тренировочный самолёт (УТС) SAAB-105 (другое обозначение SK-60), разработанный специалистами фирмы «Сааб», предназначен для начальной и углубленной подготовки пилотов ВВС страны. Машина выполнена по нормальной аэродинамической схеме с высокорасположенным стреловидным крылом и Т-образным оперением. Кабина с поперечным размещением экипажа герметизирована, экипаж два человека. Шасси трехстоечное с носовым передним колесом. В полете стойки шасси убираются в фюзеляж. Основные тактико-технические характеристики УТС: длина 10,5 м, высота 2,7 м, площадь крыла 16,3 м², масса пустого 2 550 кг, максимальная взлетная масса 6 500 кг, силовая установка – два турбореактивных двигателя J85-GE-17B фирмы «Дженерал электрик» тягой по 12,7 кН, максимальная скорость полета 970 км/ч, практическая дальность 3 020 км, практический потолок 13 000 км. В варианте учебно-боевого самолета (УБС) на шести подкрыльевых точках может нести до 2 000 кг ракетно-бомбового вооружения. Командование ВВС Швеции планирует к 2025 году часть парка SAAB-105 заменить новыми УБС JAS-39 «Грипен».

ТУРЛИ
ВАЗИФАЛАРНИ

БАЖАРАДИ

Польшанинг Саноатни автоматлаштириш ва ўлчовлар институти мутахассислари томонидан яратилган RMI (Robot Mobilny Interwencyjny) типдаги робот-техника комплекси (РТК) турли жанговар ҳаракатлар майдонида портламасдан қолиб кетган ўқ-дорилар ва қўлбола портловчи мосламаларни излаш ва зарарсизлантириш, шунингдек, тегишли ҳудудлардаги радиацион, кимёвий ва биологик вазиятни разведка қилиш учун мўлжалланган. RMIнинг стандарт комплектацияси таркибидан инфрақизил ёриткичга эга бўлган юқори ечимли видеокамера, механик ушлагичли айланма манипулятор (унга бошқа ускуналар, масалан, симлар ва кабелларни кесувчи асбоблар ўрнатилиши ҳам мумкин), лазерли прицелга эга бўлган пиротехник мослама, мобиль платформага ўрнатилган сўзлашув мосламаси (иккита микрофон ва радиокарнайдан таркиб топган), турли юқларни ташиш учун мўлжалланган металл сават (корзина) жой олган. Ўзини ўзи ҳимоя қилиши учун машина корпусига маҳкамланувчи «Бенелли М4» типдаги силлиқ стволли, ярим автоматик, ўзи ўқланувчи қурол ўрнатилиши кўзда тутилган. РТКни бошқариш радио-канал бўйича (ретранслятор имконияти 500 метр), шунингдек, узунлиги 300 метргача бўлган оптик толали кабелга эга бўлган бошқарув пульта ёрдамида амалга оширилиши мумкин. RMIнинг асосий тактик-техник тавсифлари қуйидагича: узунлиги 0,96 м, эни 0,6 м, баландлиги 0,51 м, оғирлиги (манипулятор ва батареялар билан биргаликда) 95 кг, максимум тезлиги соатига 9 км, манипуляторнинг юк кўтариш қуввати 25 кг, манипуляторнинг ушлаш масофаси: вертикал – 2,15 м, горизонтал – 2 м; машинанинг автоном (мустақил) ишлаш вақти – 2 соат.

Ochiq eshiklar kuni

“VATANPARVAR” FAOLIYATI YOSHLAR NIGOHIDA

O‘zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko‘maklashuvchi “Vatanparvar” tashkiloti Surxondaryo viloyati kengashi tasarrufidagi Jarqo‘rg‘on tumani o‘quv sport-texnika klubi tashabbusi bilan Janubi-g‘arbiy maxsus harbiy okrugga qarashli harbiy qismlarning birida ochiq eshiklar kuni tashkil etildi.

“Yoshlar oyligi” doirasida O‘zbekiston Yoshlar ittifoqi tuman kengashi hamda mahalla faollari bilan hamkorlikda o‘tkazilgan ushbu tadbirida yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ularning ongiga harbiy xizmatga hurmat tuyg‘ularini singdirish bilan bir qatorda, bo‘sh

vaqtlaridan unumli foydalanishlari uchun “Vatanparvar” tashkiloti tizimida sportning texnik va amaliy turlari bo‘yicha faoliyat yuritayotgan seksiya va to‘garaklar hamda ommaviy texnik kasb mutaxassisliklariga tayyorlash bo‘yicha o‘quv kurslari to‘g‘risida ma‘lumotlar berildi.

O‘tgan yili “Vatanparvar” tashkiloti markaziy kengashi va Mudofaa vazirligi o‘rtasida imzolangan hamkorlik memorandumiga muvofiq, muddatli harbiy xizmatni o‘tayotgan yoshlar tashkilot tasarrufidagi haydovchilik va texnik kasblarga o‘qish imkoniyatiga ega ekanliklari haqidagi quvonchli xabar gulduros qarsaklar bilan olqishlandi. Natijada 25 nafar askar “Vatanparvar” tashkiloti Jarqo‘rg‘on tumani o‘quv sport-texnika klubining avtomototransport

haydovchilarini tayyorlash kursida o‘qish bo‘yicha shartnomani imzoladilar.

Tadbir davomida “Vatanparvar” tashkilotining “Pnevmatik quroldan o‘q otish”, “Duatlon”, “Modelizm” kabi sportning texnik va amaliy turlari seksiyalari namoyishi yoshlar va askarlarda katta qiziqish uyg‘otgani shubhasiz.

Xonandalar tomonidan ijro etilgan kuy-qo‘shiqlar tadbirga ko‘tarinki kayfiyat va o‘zgacha fayz bag‘ishladi.

“Vatanparvar” tashkiloti matbuot xizmati

Yig‘ilish

ҲАМКОРЛИКДАГИ ИШЛАР КЕЛИШИБ ОЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси муҳофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти марказий кенгашида навбатдан ташқари йиғилиш бўлиб ўтди. Унда Қуролли Кучлар таркибидаги вазирлик ва идоралар, давлат бошқаруви органлари, шунингдек, манфаатдор ташкилот вакиллари иштирок этди.

Йиғилишда «Ватанпарвар» ташкилоти марказий кенгаши раиси Ҳусан Ботиров сўзга чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ёшларни ватанпарварлик руҳида ва жисмоний тарбиялаш ҳамда чақирилувчиларни ҳарбий-техник мутахассисликлар

бўйича тайёрлаш тартибини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ижроси бўйича ташкилот тизимида амалга оширилаётган ишлар ҳақида ахборот берди.

Тадбир давомида «Ватанпарвар» ташкилоти марказий кенгаши-

нинг айрим аъзолари бошқа ишга ўтганлиги, шунингдек, билдирилган таклифларни инобатга олган ҳолда марказий кенгаш таркибига ўзгартириш киритилишига овоз берилди.

Йиғилиш сўнгида «Ўзбекистон Республикаси муҳофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти фаолиятини такомиллаштириш бўйича 2022 йил давомида амалга ошириладиган чора-тадбирлар режаси»ни тасдиқлаш бўйича қарор қабул қилинди ва тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда

бажариладиган ишлар белгилаб олинди.

Мазкур чора-тадбирлар режасига мувофиқ, республика миқёсида «Ватанпарвар» ташкилоти томонидан аҳоли, айниқса, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, улар ўртасида спортнинг техник ва амалий турларини оммалаштириш ҳамда оммавий техник касб мутахассисларини тайёрлаш бўйича изчил саъй-ҳаракатлар амалга оширилиши белгиланди.

Ш. ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Vatanparvar»

Mudofaaga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkilotlarida

O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkilotining Buxoro viloyati kengashi tasarrufidagi Vobkent tumani o'quv sport-texnika klubida tuman yoshlarini har tomonlama yetuk, jismonan baquvvat, ma'nan barkamol bo'lib voyaga yetishlari borasida bir qancha ishlar olib borilmoqda.

O'ZARO HAMKORLIK SAMARASI

o'tkazilgan duatlon bo'yicha O'zbekiston kubogining 1-bosqichida tuman O'STK jamoasi viloyat nomidan ishtirok etib, faxrli o'rinlarni egallashdi. Ayollar o'rtasida Shahzoda Jabborova 3-, o'smir qizlar o'rtasida Dildora Qodirova 2-, Aziza Zayniddinova 1- hamda o'smir o'g'il bolalar o'rtasida Suhrob Rajabov 2-o'rinni egallab qaytishdi, – deydi klubning triatlon bo'yicha treneri Sitara G'aybullayeva.

Yoshlar nafaqat jismonan, balki ma'naviy jihatdan ham barkamol bo'lib shakllanishlari muhim. Shu bois, ma'naviy va harbiy-vatanparvarlik targ'iboti doirasida turli tadbirlar o'tkaziladi. "Vatanparvar" tashkiloti faoliyati to'g'risidagi tasavvurini shakllantirish va uning safiga kirish ishtiyoqini uyg'otish maqsadida tashkilotning ijtimoiy hayotimizda tutgan o'rni borasida ham yozgi sog'lomlashtirish oromgohlarida targ'ibot-tashviqot ishlari olib borilmoqda.

O'STKda "B", "BC", "CE", "D" toifali haydovchilar tayyorlanmoqda. "Yoshlar daftari", "Temir daftar"ga kiritilganlar uchun bir qancha qulaylik va imkoniyatlar yaratilgan. Endilikda yoshlar haydovchilik kasbi bilan bir qatorda mehnat bozorining turli talabgor kasblarini egallashlariga sharoit yaratildi. Kasb-hunar o'rgatish borasidagi bunday ishlar bevosita "Vatanparvar" tashkiloti, Yoshlar ishlari agentligi hamda tuman hokimligi bilan hamkorlikda olib borilmoqda.

Shu bois, ayni paytda O'STKda "Triatlon", "Duatlon", "Karting" hamda "Motokross" kabi sportning texnik va amaliy turlari bo'yicha seksiya va to'garaklar ishlab turibdi. Ularda 70 nafardan ziyod yoshlar muntazam shug'ullanmoqda.

– Sportning texnik va amaliy turlarini ommalashtirish maqsadida tumandagi mavjud umumta'lim maktablari qamrab olinib, yozgi ta'lim mobaynida o'quvchi yoshlar sport turniriga jalb qilinmoqda, – deydi O'STK boshlig'i Bozor Boltayev. – Natijada tizim tashkilotlari o'rtasida o'tkaziladigan turli yo'nalishdagi musobaqalarda vobkentliklar yuqori o'rinlarni egallab kelmoqdalar. Masalan, joriy yili Toshkent shahrida Triatlon federatsiyasi tomonidan

O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkilotining Buxoro viloyati kengashi tasarrufidagi G'ijduvon avtomobil maktabida haydovchilar tayyorlash, sportning texnik va amaliy turlarini yanada rivojlantirish borasida muayyan ishlar amalga oshirilmoqda.

SPORT TO'GARAKLARI YOSHLAR KAMOLOTIDA MUHIM

Xo'jalik hisobida faoliyat yuritayotgan avtomobil maktabida "B", "BC", "CE" hamda "D" toifali haydovchilar tayyorlanmoqda. Bundan tashqari, yoshlarning bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazish maqsadida maktab qoshida "Havo miltig'idan o'q otish", "Karting", "Raketamodel", "Duatlon" kabi seksiyalarda 50 nafardan ortiq yoshlar muntazam shug'ullanib kelyapti.

– Sportchilar ko'plab nufuzli musobaqalarda ishtirok etib, sovrinli o'rinlarni qo'lga kiritmoqda, – deydi maktab boshlig'i Ato Baqoyev. – Shu yili Navoiy shahrida raketamodel bo'yicha

o'tkazilgan respublika musobaqasida ishtirok etgan Farrux Safoyev, Firdavs Gulmurodov, Temurbek Nusratov faxrli 1-o'rinni egallashdi. Umumjamo'a hisobida G'ijduvon avtomobil maktabi faxrli 1-o'ringa munosib topildi.

Avtomobil maktabida yoshlarning nafaqat texnik, balki ma'naviy tomondan ham yetuk bo'lishlariga e'tibor qaratilmoqda. Sog'lom fikrli, erkin dunyoqarashga ega yosh avlodni tarbiyalash tashkilotning muhim vazifalaridan biridir. Shu maqsadda turli tashkilotlar, xususan, mudofaa va xalq ta'limi bo'limlari bilan hamkorlikda ma'naviyat va harbiy-vatanparvarlik targ'ibotlari olib borilmoqda. Yozgi sog'lomlashtirish oromgohlarida va maktabgacha ta'lim tashkilotlarida turli ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar, davra suhbatlari hamda sport musobaqalari o'tkazilmoqda.

Yoshlarni ijtimoiy foydali mehnat va ommaviy vatanparvarlik ishlariga ko'proq jalb qilish maqsadida ham bir qator tadbirlar rejasi ishlab chiqilgan. G'ijduvon shahri va tuman yoshlarining sport to'garaklariga jalb etilishi ularning kamolotida, yuksak natijalarga erishishida qo'l kelmoqda.

BAXTLI RAFIQA BO'LISH SIRLARI

(Psixolog maslahati)

Ko'pchilik ayollar turmush o'rtog'ining unga e'tiborsizligidan, ba'zida xasisligidan norozi bo'lishadi. Ayol erining unga nisbatan xasisona munosabatini o'zgartirishi uchun avvalo, o'ziga bo'lgan munosabatini o'zgartirishi lozim. Har bir ayol izlanib, ayollik xususiyatlarini rivojlantirsa, turmush o'rtog'i ham unga bolalarining onasi yoki uyi, osh-ovqatiga qarab o'tiruvchi xizmatkor emas, ayol sifatida qaray boshlaydi. UNUTMANG, sizning ayol sifatida to'rt rolingiz bor. Ularning hammasini risoladagidek va o'z o'rnida ijro qilolsangizgina, turmush o'rtog'ingizning hurmatiga sazovor bo'lasiz.

Go'zallik
uchun
15 daqiqa

Kosmetologlarning fikricha, bu niqob o'n yoshga yoshartiruvchi hisoblanadi. Niqobdan oyiga ikki marta foydalanish kifoya qiladi.

Kerakli mahsulotlar:
1 osh qoshiq asal, 1 osh qoshiq smetana, 50 g tvorog, 1 dona tuxum, o tomchi limon suvi, 1 ampuladan aloe, vitamin B1 va B12 (dorixonada sotiladi).

Barcha mahsulotlarni aralastiring. Kechqurun tozalab yuvilgan yuzga (ko'z ostiga ham) surib, 15-20 daqiqa davomida shu holatda qoldiring. So'ngra iliq suvda yuvib tashlang.

**Shakar
iste'mol qilishda
oltin qoida**

Shakar yetishmasligi va ortib ketishi organizm uchun xavfli hisoblanadi. Shuning uchun me'yorida iste'mol qilish tavsiya etiladi.

Ƨo'sh, me'yori qancha?

Diyetologlar bir ovozdanda yoshi katta sog'lom odamlar uchun sutkasiga 50 g shakar iste'mol qilish yetarli ekanini aytishadi. Bu taxminan 3 ta osh qoshiqqa to'g'ri keladi. JST tavsiyasiga ko'ra esa 30 g. Lekin xursand bo'lishga shoshilmang! Ko'plab mahsulotlar o'zida yashirin shakar saqlaydi. Odatda nonda, shirinlik va mevalarda bo'ladi. Ko'p miqdorda gazli ichimliklarda (o'rtacha 1 stakanda 30 g), mevalarda (olmada o'rtacha 10 g) saqlanadi.

Me'yorga doim ahamiyat bering!

AYOLLAR BEKATI

1-obraz: uy bekasi

Vazifalaringiz – xonadonni sarishta-saranjom tutish, shirin taomlar tayyorlay bilish, bolalarni oq yuvib-oq tarash, erning topganini to'g'ri sarflash kabilar

2-obraz: jozibali ayol

Eri doim u tomon oshiqadigan, turmush o'rtog'ining ko'nglini topa oladigan, erkakni ilhomlantiradigan rafika bo'lishingiz talab etiladi.

3-obraz: qizaloq

Ya'ni doim erining himoyasiga muhtoj, o'ziga yarasha erkaklari bor, turmush o'rtog'ini boricha sevadigan, beg'ubor, quvnoq, biroz shaddod va o'yinqaroq ayol qiyofasiga kirsangiz, turmush o'rtog'ingiz tog'dek qalqoningizga aylanadi.

4-obraz: qirolicha

O'z o'rnini, qadrini biladigan ayol. U chegaralarini himoya qiladi, kimningdir xo'rlashiga yo'l qo'ymaydi, kezi kelganida oilasini asrash uchun kurashadi, nazorat qiladi, vaziyatni boshqaradi.

Ayol ishlasa, hammasi hal bo'ladi! Avvalo, yuqorida ta'kidlaganimizdek, eringizni shu fe'l-atvori bilan qabul qiling. So'ngra o'z ustingizda ishleng. Bu do'kon ochish yoki boshqa tadbirkorlik ishlari qilishdan ko'ra samaraliroq. Siz pul topib, o'z moddiy ehtiyojlaringizni qondirishingiz mumkin, ammo ko'nglingizdagi bo'shliq bo'shligicha qolib ketaveradi. Chunki aslida mehr, e'tibor istayapsiz. Erkak esa odatda moddiy narsalar bilan e'tiborini qisman bo'lsa-da ifodalaydi. To'g'ri, xasislik qon-qoniga singib ketgan odamdanda umid qilib o'tirish ham yaramaydi. Ishlang, harakat qiling, ammo nima uchun ishlayotganingizni

unutmang! Bir so'm topgan kishi ikki so'm topgisi keladi, keyin besh so'mni ko'zlaydi. Qarabsizki, ayol boshingizga ro'zg'or, bolalar tashvishidan tashqari yana bir dunyo ishni sotib olasiz. O'zingizga vaqt ajratmaysiz, eringizning ko'ngliga qarashni unutasiz, ba'zida esa qo'lingiz pul ko'rib, bosar-tusaringizni bilmay qolasiz. Natijada, oilangizda halovat yo'qoladi, ayollik latofatingizning o'rnini erkakcha harakatlar egallaydi. Shuning uchun doim me'yorni biling va ishlayapsizmi yo'qmi, avvalo, o'zingizga e'tiborli bo'lib, turmush o'rtog'ingizning e'tiborini torting. Eringizning o'rniga ham oila boqish kabi vazifalarini bajarib, boshqa yaqinlaringizni ham unutib qo'ymang!

Ixtirolar tarixi

“JANOB VATSON,

Bugun odamlarning eng zarur vositalaridan biriga aylangan telefonning ham o'z yaratilish tarixi bor. 1876-yilning 7-mart kuni AQShda muhandis va ixtirochi Aleksandr Grevem Bell ovozni uzoq masofaga yetkazib beruvchi apparat uchun patent oladi. U o'z ixtirosini "telegrafning takomillashtirilgan modeli" deb atagan.

Telefon yaratish g'oyasining o'zi 1849–1854-yillarda muhandis-mexanik va Parij telegrafining vitse-inspektori Sharl Bursel tomonidan ishlab chiqilgan. U telefonning ishlash prinsipini yaratgan va 1854-yilda dissertatsiyasi orqali o'z fikrlarini batafsil bayon etgan. Ammo Bursel telefon aloqasini yaratish g'oyasini amalga tatbiq etolmaydi. Bursel – "telefon" so'zidan foydalangan tarixdagi birinchi shaxs ham bo'lgan. "Telefon" so'zi yunon tilidan olingan "τήλε" – "uzoq" va "φωνή" – "ovoz", "tovush" so'zlari birikmasidan yaratilgan.

Texnologik mo'jiza g'oyasini amalga tatbiq etgan inson amerikalik ixtirochi Aleksandr Bell bo'ldi. U telegraf yaratish ustida ishlay turib, elektrik signallar hosil bo'lganda, telegraf apparatida ovozlar paydo bo'lganini payqagan. Aynan mana shu narsa uni masofadan turib suhbatlashish imkonini beradigan qurilma yaratishga undagan edi.

Ixtirochi kichik membrana va signal naychasidan iborat bo'lgan qurilmani yaratgan, qurilmada ovozni kuchaytirish uchun uzatuvchi va qabul qiluvchi apparatlar bo'lgan.

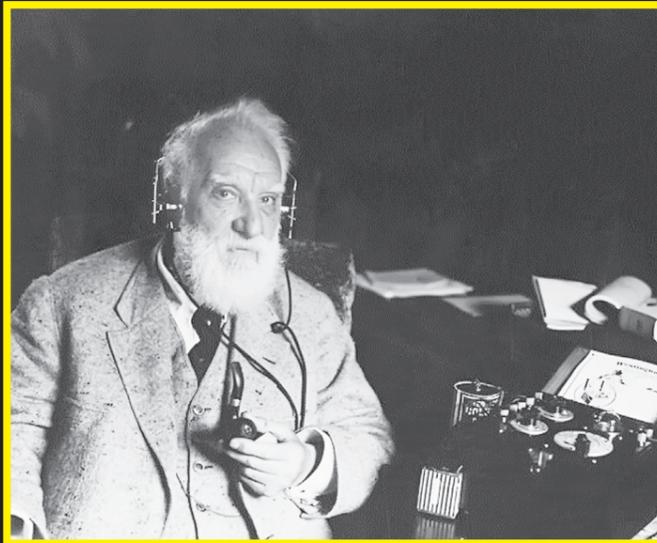
1876-yilning 7-mart kuni Aleksandr Bell o'zi ixtiro qilgan apparat uchun patent oladi.

1876-yilning 10-mart kuni telefon orqali tarixdagi birinchi suhbat amalga oshirildi. Aleksandr Bell 12 metrli masofadan turib, uyining tom qismidagi laboratoriyaga qo'ng'iroq qildi va tarixiy jumlanini aytdi: "Janob Watson, bu yerga keling! Siz menga keraksiz".

Aynan mana shu yili Bellning ixtirosi Filadelfiya Xalqaro ko'rgazmasida mehmonlarga namoyish etildi. Oradan besh yil o'tib esa Parijdagi xalqaro ko'rgazma ishtirokchilari uning ixtirosiga mahliyo bo'lib qoladilar.

Ta'kidlash kerakki, telefonning ommalashishida Bellning harakatchanligi katta rol o'ynagan. Undan avval ixtirochilar – Filipp Reys va Charlz Peyjar ham odamlarni telefon g'oyasiga qiziqtirishga harakat qilib ko'rishgan. Ammo jamoatchilik ushbu g'oyalarga jiddiy e'tibor qaratmagan. Aleksandr Bell esa telefonning ajoyib imkoniyatlarini odamlarga ko'rsatib berishning uddasidan chiqqan edi.

BU YERGA KELING!"

BILASIZMI?

Ikkinchi jahon urushi davrida 5 oy tez yordam va harbiy yuk mashinasi mexanigi, haydovchisi bo'lib ishlagan bu ayol keyinchalik leytenant unvonini olgan. Otasi erkab, "Libet", eri erkab, "Kabik" deb chaqirgan. Rasmdagi bu inson hozirda Buyuk Britaniya qirolchasi Yelizaveta II.

SAVOL

O'tkir Hoshimovning "Tushda kechgan umrlar" asarida asar qahramonlaridan biri harbiy sohada nafaqaga chiqqan Soat G'aniyev haqida shunday yozadi: "U umrining oxirlarida yolg'iz qolib, tunni o'tkazishdan juda qiynalardi.

Kunduz kunlarini o'tkazib olish uchun ovunchog'i bor edi. Ertalabdan kech gacha ko'chalarni aylanib, qayerda uni ko'rsa o'zini o'sha yerga urardi. Bahonada vaqtni chog' o'tkazardi".

Savol: Kunduzlari u qanday ovunchog topardi?

@Vatanparvargazetasi_bot
"Vatanparvar" birlashgan tahririyati bilan bog'lanish uchun telegram bot

SHU SONNING
ELEKTRON SHAKLI

Manbalar asosida
Nilufar ESHMAMATOVA tayyorladi.

VATANPARVAR

MUASSIS

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MUDOFAA
VAZIRLIGI

www.mudofaa.uz

Tahririyat kengashi:

polkovnik Hamdam Qarshiyev
polkovnik Otabek Yuldashev
polkovnik Alisher Boboxonov
Maqsud Abilov

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz qilinmaydi va mualliflarga qaytarilmaydi. Mudofaa vazirligi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar departamenti – "Vatanparvar" birlashgan tahririyatining kompyuter markazida sahifalandi.

Bosh muharrir:

podpolkovnik Ahror Ochilov

ISSN 2010-5541

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2008-yil 6-iyunda 0535 raqami bilan ro'yxatga olingan.

Telefonlar:

kotibiyat: 71 260-36-50
buxgalteriya: 71 260-35-20
yuridik bo'lim: 71 260-29-41
faks: 71 260-32-29

Navbatchi: mayor Gulnora Hojimurodova

Sahifalovchi: Dilnoza Meliqo'ziyeva

Musahhih: Zebo Sariyeva

Buyurtma: F-0605

Hajmi: 6 bosma taboq

Bichimi: A3

Adadi: 30 873 nusxa

Bosishga topshirish vaqti: 14:00

Topshirildi: 14:30

Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar. Mualliflar fikri tahririyat nuqtayi nazaridan farqlanishi mumkin.

Gazeta juma kuni chiqadi.

Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqqan boshlagan.

Nashr ko'rsatkichi: 114.

Bahosi: kelishilgan narxda.

"Sharq" nashriyat-matbaa aksiyadorlik kompaniyasida chop etildi. Bosmaxona manzili: Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

1 2 3 4 5 6

Manzilimiz:

100164, Toshkent, Universitet ko'chasi, 1-uy.